

Uitvoeringsprogramma
college van
burgemeester en wethouders
Brunssum 2022 - 2026

Inhoudsopgave

Inleiding	Pagina 3
Bestuur en burger	Pagina 4
Veiligheid en leefbaarheid	Pagina 21
Sociaal Domein	Pagina 26
Onderwijs en gezondheid	Pagina 34
Wijkgericht werken	Pagina 40
Sport en cultuur	Pagina 45
Duurzaamheid	Pagina 51
Economie, toerisme en recreatie	Pagina 58
Wonen, mobiliteit en leefomgeving	Pagina 77
Financiën	Pagina 87
Bijlage: Financieel overzicht uitvoeringsprogramma	Pagina 92

Inleiding

Samen voor Brunssum

“Samen voor Brunssum” zo luidt de titel van het coalitieakkoord 2022-2026. In het coalitieakkoord is aan de hand van 61 actiepunten op hoofdlijnen de koers van de gemeente Brunssum bepaald voor de komende vier jaar.

Actiepunt 1 en 2 zijn het vertalen van het coalitieakkoord naar een uitvoeringsprogramma en het voeren van omgevingsgesprekken met de maatschappelijke partners over het uitvoeringsprogramma. Met het uitvoeringsprogramma dat nu voor u ligt en de inmiddels gevoerde omgevingsgesprekken heeft het college van burgemeester en wethouders al voldaan aan de eerste twee actiepunten van het coalitieakkoord.

De overige 59 actiepunten van het coalitieakkoord heeft het college van burgemeester en wethouders vertaald naar het uitvoeringsprogramma. In het uitvoeringsprogramma wordt beschreven hoe en wanneer het college van burgemeester en wethouders de 59 actiepunten de komende jaren gaat realiseren.

Omgevingsgesprek met maatschappelijke partners

Deze coalitie streeft naar een nieuwe manier van samenwerken waarbij we proactief het gesprek aangaan met onze maatschappelijke partners. Ook bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma hebben wij onze maatschappelijke partners betrokken. Met onze maatschappelijke partners hebben wij omgevingsgesprekken gevoerd.

Tijdens het omgevingsgesprek zijn wij het gesprek aangegaan over de concretisering van het uitvoeringsprogramma. De input die daar is gegeven door onze maatschappelijke partners, hebben we meegenomen bij het opstellen van dit uitvoeringsprogramma. De input is niet expliciet benoemd in het uitvoeringsprogramma. Het is een ambitieus programma voor de komende jaren waarmee we samen met onze maatschappelijke partners werken aan de toekomst van Brunssum.

Dynamisch geheel

Het uitvoeringsprogramma is een dynamisch document. We kijken vier jaar vooruit. Voortschrijdend inzicht of nieuwe of gewijzigde omstandigheden kunnen ertoe leiden, dat een actiepunt niet of anders wordt ingevuld of uitgevoerd.

De komende vier jaar willen we veel met elkaar. Dit proberen we te doen binnen de bestaande capaciteit. Daar waar we extra mensen nodig hebben, gaan we ons best doen de juiste mensen te vinden. Dit met de wetenschap dat de arbeidsmarkt schaars is.

Leeswijzer

De indeling van het uitvoeringsprogramma sluit aan bij de opbouw van het coalitieakkoord. Het coalitieakkoord bestaat uit tien hoofdstukken. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit dezelfde tien hoofdstukken. Actiepunten die raakvlakken hebben met elkaar zijn gebundeld.

Ieder actiepunt is uitgewerkt aan de hand van een vast format waarbij inzichtelijk wordt gemaakt de uitgangssituatie, de streefsituatie, de activiteiten die nodig zijn om het actiepunt te realiseren en de financiële vertaling. De financiële vertaling is slechts richtinggevend in opmars naar de begroting voor 2024. Personele kosten zijn niet opgenomen in de financiële vertaling.

Als bijlage is toegevoegd een overzicht van de meerjarige financiële mutaties ten opzichte van de begroting 2023. Zo zijn in één opslag de financiële gevolgen van dit uitvoeringsprogramma voor de begroting van 2023 te zien.

Bestuur en Burger

Actualiseren gedragscodes raad, burgemeester en wethouders, ambtelijke organisatie**1. Context/uitgangssituatie**

De coalitie constateert dat een actualisering van de gedragscodes voor raadsleden, voor burgemeester en wethouder (uit 2007) en voor ambtenaren (uit 2012) nodig is. Inmiddels zijn alle gedragscodes eind 2022 geactualiseerd met als uitgangspunt om een constructief bestuurlijk-ambtelijk gezamenlijk gedrag te vertonen dat voor een goede samenwerking en verbinding zorgt.

De gedragscode voor de raadsleden en burgemeesters en wethouders zijn ontwikkeld door de Commissie Integriteit. Deze commissie draagt samen met de burgemeester zorg voor een goede procedure omtrent integriteit. De gedragscode voor ambtenaren is door de werkgever vastgesteld (artikel 4 lid 3 Ambtenarenwet 2017). De gedragscode, het integriteitsbeleid (Beleidsplan Integriteit van de gemeente Brunssum 2022-2026) en de kernwaarden vormen de basis voor het ambtelijk handelen.

Een gedragscode dient de volgende doelen:

- het geeft duidelijke normen en waarden voor handelen aan;
- het geeft een mogelijkheid tot zelfreflectie;
- het biedt een afsprakenkader voor de verhoudingen tussen en binnen de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de ambtelijke organisatie; en
- het geeft samenwerkingspartners en inwoners inzicht in de wijze waarop het bestuur en organisatie wil omgaan met de externe omgeving.

Kernwaarden, integriteitsbeleid en gedragscode zijn met elkaar verweven tot basis van het ambtelijk handelen. Ze zijn dynamisch en kunnen in de toekomst worden afgestemd met andere actiepunten (komende besturingsfilosofie, strategische visie en reflectiemomenten). De gedragscode, het integriteitsbeleid, de kernwaarden zijn instrumenten voor ambtenaren om bewust te zijn van de normen en waarden van de organisatie. De gedragscodes, de Commissie Integriteit en de rol van de burgemeester als bevorderaar van de integriteit zijn instrumenten voor bestuurders om bewust te zijn van hun gedragingen onderling, naar ambtenaren en naar burgers.

2. Toekomstbeeld/streefsituatie

Beïnvloeding van gedrag is een langdurig proces en bepaalt de bestuurscultuur en organisatiecultuur. Gedrag wijzigt langzaam en geleidelijk. Streven is om in 2026 wel het gevoel van samen in verbinding te hebben. Dat is overigens een voortdurend proces. Met elkaar (burgers, gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en ambtenaren) zorgen we voor een gedrag van vertrouwen, open en transparant en duidelijkheid naar elkaar, dat van Brunssum een prettige gemeente maakt. Het streven naar verbinding heeft of krijgt een plaats in de besturingsfilosofie (sturing met verbinding), de burgerparticipatie (Samen aan zet), de werkgroep Verbinding (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en ambtenaren) en bij het integraal werken. Dat zal terug te zien zijn in beleidsstukken en overlegstructuren. Een betere verbinding met en betrokkenheid van de burger leidt hopelijk ook tot een hogere opkomst bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen.

3. Activiteiten

De gedragscodes zijn vastgesteld. De gegeven normen en waarden worden op de volgende wijzen geïmplementeerd en geborgd.

Voor ambtenaren:

1. in het eerste kwartaal van 2023 is een training morele oordeelvorming gestart;
2. gedrag wordt geborgd via personeelsbeleid en een gedragscode voor de ambtenaren;
3. het Kwaliteitssysteem voor monitoring Framework Ethiek & Integriteit -dat een onderdeel vormt van Informatieveiligheid, Privacy en Informatiebeheer- is ingekocht; en
4. er wordt een Integriteitsfunctionaris benoemd, die zorgt voor toekomstige actualisering en borging van het integriteitsbeleid en gedragscode en die tevens eerste aanspreekpunt is op het gebied van integriteit voor management en medewerkers.

Voor bestuurders:

1. de Commissie Integriteit zorgt samen met de burgemeester voor actualisering van het Integriteitsbeleid en de gedragscodes en is de "sparringspartner"/constructieve tegenkracht van de burgemeester bij kwesties van integriteit; en
2. bewustwordings-/morele oordeelvormingstrainingen voor bestuurders, die een cyclisch karakter kunnen krijgen.

Jaar	activiteiten / projecten ambtelijk
2022 - 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Integriteitsfunctionaris benoemen • Training morele oordeelvorming voor de organisatie: begonnen 1e kwartaal 2023 • Monitoring middels kwaliteitssysteem
2024 - 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring middels kwaliteitssysteem
2026	<ul style="list-style-type: none"> • Herijken Beleidsplan Integriteit

4. Financiële vertaling

Activiteit/project	I/S	Financiële mutaties t.o.v. begroting 2023			
		2023	2024	2025	2026
Implementatie kwaliteitssysteem	I	€ 3.950,-			
Onderhoud kwaliteitssysteem	S	€ 9.500,-	€ 9.500,-	€ 9.500,-	€ 9.500,-

Herijken Strategische visie

1. Context/uitgangssituatie

Een strategische toekomstvisie brengt samenhang in beleid, waardoor we beter richting kunnen geven. Daarnaast dient een strategisch visiedocument als toetsingskader bij het maken van (beleids)keuzes. De huidige strategische visie van Brunssum heeft een werkingsduur tot 2025. De huidige coalitie wenst verder te kijken dan één raadsperiode. Daarom is een herijking van de huidige strategische visie nodig. Daar betrekken we alle daarbij horende partners bij. De geactualiseerde strategische visie vormt straks het belangrijkste afwegingskader voor ons gemeentelijk beleid voor de komende jaren.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Medio 2024 willen wij de herijkte strategische visie voor Brunssum opleveren. De volgende stap is om de visie te vertalen naar het lopende beleid en de uitvoering van het dagelijks werk. Alleen als visie en werkpraktijk met elkaar worden verbonden, ontstaat de gewenste meerwaarde.

3. Activiteiten

Het opstellen van een strategische visie is een traject dat de nodige deskundigheid en voorbereiding vereist. Daarom is externe ondersteuning voor de procesbegeleiding gewenst. Hiervoor is in de begroting van 2023 een bedrag van € 100.000,- toegekend. Omdat de kosten van externe ondersteuning naar verwachting hoger zijn dan € 40.000,-, maar lager dan € 100.000,- dient onderhands aanbesteed te worden.

De strategische visie hoort een “Brunssumse” visie te zijn. Ambtelijke en bestuurlijke aansluiting is daarom belangrijk in dit traject. De ambtelijke en bestuurlijke aansluiting wordt geborgd door het oprichten van een projectgroep.

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Oprichten projectgroep • Aanbestedingsbestek • Vaststellen aanbestedingsbestek door college van burgemeester en wethouders • Definitieve gunning door college van burgemeester en wethouders • Opstellen startnotitie/plan van aanpak strategische visie • Vaststellen startnotitie/plan van aanpak strategische visie door college van burgemeester en wethouders • Vaststellen startnotitie/plan van aanpak strategische visie door gemeenteraad • Starten met opstellen strategische visie met partners aan de hand van plan van aanpak
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen strategische visie met partners aan de hand van plan van aanpak. • Opleveren strategische visie • Vertalen strategische visie naar beleid en werkpraktijk
2025	<ul style="list-style-type: none"> • Vertalen strategische visie naar beleid en werkpraktijk

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Opstellen kadernotitie burgerbetrokkenheid

1. Context/uitgangssituatie

Onze samenleving is continu in beweging. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties verlangen steeds vaker een andere rol van de overheid. Ze willen meebeslissen, nemen meer initiatief en vragen om meer invloed. Er is al langer een verschuiving gaande van een overheid die alles regelt naar een overheid die ruimte biedt voor de dialoog en initiatieven vanuit de maatschappij.

De coalitie constateert, dat met het initiatief 'Brunssum - Samen aan zet' een eerste stap is gezet van burger- naar overheidsparticipatie. Het streven is om in deze bestuursperiode ons ambtelijk en bestuurlijk handelen (nog beter) af te stemmen op de wens van burgers en maatschappelijk middenveld om vroegtijdig en actief bij het gemeentelijk beleid en de uitvoering van plannen betrokken te worden. Het bestuur wil deze participatieve manier van werken vastleggen in een kadernotitie 'burgerbetrokkenheid'.

Bij participatie gaan we als gemeentelijke organisatie het gesprek aan met inwoners en/of partners. Gelet op de uiteenlopende werkwijzen in de huidige praktijk willen we graag toewerken naar een gestructureerde en herkenbare aanpak, die organisatiebreed toepasbaar is. Zodat de maatschappelijke dialoog maximaal resultaat oplevert. We gaan ervoor zorgen, dat participatie net als integriteit of integraal werken een vast en herkenbaar onderdeel van onze manier van werken wordt.

'Samen voor Brunssum' betekent ook, dat bewoners verantwoordelijkheid nemen voor hun woon- en leefomgeving en dat de gemeente Brunssum bewonersinitiatieven ondersteunt en faciliteert. Het wijkgericht werken wordt doorontwikkeld en er komt een vrijwilligersplatform voor wijkbewoners. Buurnetwerken krijgen extra budget om knelpunten in de openbare ruimte op te lossen. Al deze plannen vragen om een goede wisselwerking tussen gemeente en wijkbewoners en passende vormen van burgerparticipatie, waarin het lopende project 'Samen aan zet' een plaats moet krijgen.

Onze gemeente geeft verder uitvoering aan participatie middels de inbreng van de bestaande cliëntenraden, de buurtnetwerken en de Stimuleringsregeling burgerkracht 2022. Ook de nieuwe Omgevingswet (waarvan de invoeringsdatum nu is verschoven naar 1 januari 2024) vraagt aandacht voor participatie.

Gelet op de brede reikwijdte van het participatiebeleid vatten we de opdracht van de coalitie om een kadernotitie 'burgerbetrokkenheid' op te stellen dan ook zodanig ruim op, dat we interactief toewerken naar een breed actieprogramma 'Samen voor Brunssum'. Met dit actieprogramma geven we de komende periode een impuls aan de samenwerking en dialoog met bewoners en partners en daarmee concreet uitvoering aan de rode draad van het coalitieakkoord.

De focus van de participatie-impuls ligt enerzijds op plannen en processen van de gemeente Brunssum waarbij de interactie met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners wordt gezocht. Omgekeerd zoeken wij (desgewenst) aansluiting bij initiatieven van inwoners en maatschappelijke partners. Het kan gaan om ruimtelijke opgaven, maar ook om sociaal-maatschappelijke en duurzaamheids-vraagstukken, ontwikkelactiviteiten of uitvoerende taken

Het actieprogramma is gestoeld op 2 pijlers:

1. opstellen participatieleidraad en participatie toegankelijker maken zodat meer verschillende mensen mee kunnen doen; en
2. participatie duurzaam ontwikkelen door lopende initiatieven en nieuwe ontwikkelingen te verbinden, zodat op meer integrale wijze de kracht, kennis en kunde van de stad en de organisatie kunnen worden benut.

Om het participatieproces daadwerkelijk een impuls te kunnen geven, is (vooralsnog) in 2023 een incidenteel budget beschikbaar van 75.000 euro. Met dit bedrag kan personele capaciteit voor een 'kwartiermaker' worden gefinancierd om het ontwikkelproces aan te jagen en te coördineren alsmede om het project 'Samen aan zet' ambtelijk te ondersteunen. De onlangs weer opgestarte raads werkgroep Verbinden zou als klankbord/ toetsingsgremium kunnen fungeren. Lopende het traject kan (conform de opdracht van de gemeenteraad) worden bepaald of en op welke wijze deze functie structureel wordt ingebed in de staande organisatie en of hiervoor extra budget nodig is.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Samenwerken aan het Brunssum van morgen levert maatschappelijke meerwaarde op door vergroting van de betrokkenheid van belanghebbenden, verbetering van de kwaliteit van beleid en uitvoering en meer cohesie en gemeenschapszin. Burgerparticipatie wordt een vast en herkenbaar onderdeel van onze manier van werken. Een participatieleidraad helpt ons bij het ontwikkelen van burgerbetrokkenheid op maat, passend bij de opgave en doelgroep. Meer (verschillende) inwoners en maatschappelijke partners denken en doen mee, voelen zich betrokken bij de stad en gezamenlijk realiseren we een kwaliteitsimpuls in en draagvlak voor plannen, beleid en projecten. De participatieve manier van (samen)werken aan een aantrekkelijke en vitale gemeente is beschreven in een kadernotitie burgerbetrokkenheid.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Werven 'kwartiermaker participatie' • Ontwikkelen participatieleidraad • Inrichten overkoepelend online platform 'Samen voor Brunssum' • Opstellen jaarplan 'Samen voor Brunssum' • Beoordelen inbedding functionaris 'participatie' in staande organisatie
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren activiteiten jaarplan 'Samen voor Brunssum' • Beheren online platform 'Samen voor Brunssum'
2025	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren activiteiten jaarplan 'Samen voor Brunssum' • Beheren online platform 'Samen voor Brunssum' • Opstellen kadernotitie burgerbetrokkenheid

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Duurzaam borgen raadswerkgroep verbinden

1. Context/uitgangssituatie

De coalitie constateert dat de raadswerkgroep verbinden en haar resultaten nog beter binnen ons bestuur en de ambtelijke organisatie en ook richting burgers geborgd kunnen worden.

a. Definitie/doelen

De werkgroep verbinden heeft tot doel het leggen van verbindingen tussen de verschillende actoren van ons bestuur. Dat kent enerzijds een extern aspect en anderzijds intern. Met externe verbinding wordt bedoeld de wijze waarop het bestuur en organisatie van de gemeente Brunssum verbinding kunnen en moeten maken met burgers en andere maatschappelijk relevante actoren. Het interne aspect heeft vooral betrekking op de samenwerking gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en ambtelijke organisatie. Wanneer gesproken wordt van een duurzaam borgen van de raadswerkgroep, wordt vooral bedoeld op het borgen van de initiatieven en resultaten van de werkgroep. De werkgroep zelf is nu inmiddels voor de derde achtereenvolgende periode actief.

b. Context: aanknopingspunten in coalitieakkoord en eerdere projecten

In het coalitieakkoord zijn voldoende aanknopingspunten te vinden, die (mede) opgepakt kunnen worden door dan wel raakvlakken hebben met de werkgroep verbinden:

- Herijken strategische visie (na evaluatie) (punt 4 coalitieakkoord)
- Opstellen kadernotitie 'burgerbetrokkenheid' (punt 5 coalitieakkoord)
- Herijken besturingsfilosofie (punt 8 coalitieakkoord)
- Inbouwen reflectiemomenten ambt. - best. Samenspel (punt 9 coalitieakkoord)
- Eerdere projecten die nog lopen
- Jeugdraad & Kinderburgemeester
- Brunssum samen aan zet
- Evenementen (Parelloop, Parade) benutten om tot verbinding te komen
- Voorbeeldfunctie gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en ambtelijke organisatie

c. Opzet

- Evaluatie van resultaten acties en initiatieven vorige periode
- Evaluatie mate van verankering

d. Aanpak

Om een integrale aanpak te waarborgen en te zorgen voor samenhang/afstemming wordt in eerste instantie voorgesteld om dit onderwerp te agenderen voor de werkgroep verbinden zelf. In de werkgroep zijn de betrokken organisatieonderdelen immers al vertegenwoordigd. Daarna kan een concept voor input ter aan gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, managementteam, burgers en andere maatschappelijk relevante actoren aangeboden worden.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Komen tot (werk)afspraken tussen gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, ambtelijke organisatie, burgers en andere maatschappelijk relevante actoren, die een duurzame verankering van de initiatieven van de werkgroep verbinden mogelijk maken.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none">• Uitwerking door werkgroep verbinden van een eerste concept• Delen met gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, management-team, burgers en andere maatschappelijk relevante actoren• Opleveren en formele vaststelling van verankering
2024 - 2026	<ul style="list-style-type: none">• Monitoring uitvoeringspraktijk meenemen in reflectiemoment(en) binnen college van burgemeester en wethouders, met de gemeenteraad en met de ambtelijke leiding

4. Financiële vertaling

Aan de uitvoer van dit actiepoint zijn vooralsnog geen kosten verbonden.

Komen tot integrale en burgergerichte dienstverlening

1. Context/uitgangssituatie

De huidige samenleving vraagt om een flexibele en klantgerichte opstelling van onze organisatie naar de buitenwereld. De coalitie streeft een meer omgevingsbewuste en burgergerichte dienstverlening na. Concreet betekent dit onder meer dat de beschikbaarheid en bereikbaarheid van onze gemeente, de manieren waarop het klantcontact plaatsvindt, en de informatiestructuur (nog) beter worden afgestemd op de behoefte van de burgers. Brunssum wil excelleren in haar dienstverlening en bedrijfsvoering.

Afdelingen die een belangrijke rol spelen bij het verlenen van rechtstreekse diensten aan de burger zijn: Publieksdiensten, Openbare Ruimte, Zorg en Informatiemanagement. De kwaliteit van de dienstverlening is voor alle afdelingen belangrijk en heeft voortdurend aandacht. In het proces staat de burger centraal. Er is voortdurend aandacht voor de processen en de dienstverlening aan de burger staat voorop.

Op dit moment bestaat er echter geen uniformiteit in de beschikbaarheid en bereikbaarheid van de afdelingen waar publieke dienstverlening een belangrijke rol speelt. Dit is sterk afhankelijk van het domein waarbinnen de dienstverlening valt. Het is van belang dat de gemeentelijke dienstverlening integraal wordt afgestemd en daar waar nodig geüniformeerd wordt. Daarnaast ontbreekt structurele monitoring op de kwaliteit van de dienstverlening. Doorlooptijden, wachttijden en hoeveelheden per kanaal zijn wel meetbaar, maar een concrete beoordeling van de kwaliteit van dienstverlening door de klant ontbreekt. Binnen de afdeling Zorg zijn dergelijke kengetallen wel beschikbaar.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Aan het eind van deze raadsperiode is de gemeentelijke dienstverlening integraal geoptimaliseerd. Dat wil zeggen dat alle afdelingen met directe klantcontacten de komende jaren een intensievere samenwerking zoeken om de burger nog beter van dienst te zijn. Dit doen ze door de afdelingsgerichte processen goed op elkaar af te stemmen, zodat de burger voor ieder contact met de gemeente Brunssum eenzelfde niveau van dienstverlening ervaart. We streven naar een minimale score van een 8 voor de generieke klanttevredenheid van onze dienstverlening.

3. Activiteiten

Om dit toekomstbeeld te realiseren werken de afdelingen die rechtstreeks diensten aan de burger verlenen, zoals Informatiemanagement, Openbare Ruimte, Publieksdiensten en Zorg nauw samen. Daartoe wordt vanaf 2023 een structureel klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. We starten met een aantal door deze afdelingen vooraf benoemde specifieke en helder omschreven onderzoeksvragen. Integrale en burgergerichte dienstverlening staat daarbij centraal. Het klanttevredenheidsonderzoek wordt zodanig ingericht dat dubbele vragen, met name in het sociaal domein waar al wordt gewerkt met een structureel cliënttevredenheidsonderzoek, zoveel mogelijk worden voorkomen.

Om resultaten meetbaar te maken, is het van belang dat in 2023 eerst een nulmeting wordt uitgevoerd. Mogelijke verbeterpunten en aandachtsgebieden worden dan in kaart gebracht. Aan de hand van de resultaten van de nulmeting wordt een verbeterplan gemaakt met concrete activiteiten om de dienstverlening verder te optimaliseren. Deze activiteiten worden gekoppeld aan afdelingen, teams en medewerkers om te borgen dat de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de activiteit ook daadwerkelijk wordt gevoeld.

Gedurende het jaar wordt gemonitord in hoeverre activiteiten worden uitgevoerd, hetgeen aan het eind van ieder jaar leidt tot een evaluatie en de mogelijkheid om tijdig bij te sturen (waar nodig).

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Klanttevredenheidsonderzoek (nulmeting) • Vertalen resultaten naar verbeterplan
2024 - 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Activiteiten uit het verbeterplan uitvoeren • Monitoren en evalueren activiteiten • (indien nodig) Bijsturen
2026	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuw Klanttevredenheidsonderzoek (onderzoeken of beoogde resultaten zijn behaald) • Vertalen resultaten naar verbeterplan

4. Financiële vertaling

Deels opgenomen in begroting 2023. Voor het overige zijn onderstaande mutaties te verwachten.

Activiteit/project	I/S	Financiële mutaties t.o.v. begroting 2023			
		2023	2024	2025	2026
Uitvoeren acties verbeterplan			€ 4.000,-	€ 4.000,-	€ 4.000,-

Herijken besturingsfilosofie

1. Context/uitgangssituatie

De coalitie constateert dat een herijking van de besturingsfilosofie kan helpen om de wisselwerking tussen de gemeenteraad en ons college van burgemeester en wethouders en tussen bestuur en ambtelijke organisatie te optimaliseren. De huidige besturingsfilosofie dateert uit 2008 en de samenleving maar ook de bestuurscultuur is sindsdien ingrijpend veranderd. Alle reden dus voor een heroriëntatie op de actuele rollen en verantwoordelijkheden van bestuur en ambtelijke organisatie en op de wijze waarop optimaal sturing kan worden gegeven aan het realiseren van bestuurlijke ambities en maatschappelijke opgaven.

a. Definitie/ doelen besturingsfilosofie

Een besturingsfilosofie is het voornemen van een bestuur (en ambtelijke leiding) over de wijze waarop zij de organisatie 'met de blik naar buiten' wil aansturen. Het beoogt richting te geven aan de manier waarop (samen)gewerkt dient te worden. Een goede besturingsfilosofie sluit aan op wat de organisatie nodig heeft; ze verhoudt zich bewust tot het verleden en geeft richting aan de toekomst.

Een besturingsfilosofie is niet af als deze op papier staat. Juist in het onderlinge samenspel dat daarna ontstaat, krijgt en geeft het betekenis. Op periodieke reflectiemomenten kan worden stilgestaan bij de mate waarin en de wijze waarop in de praktijk 'bewust bestuurd' en 'bewust ambtelijk gehandeld' wordt conform de geformuleerde sturingsprincipes. Het opstellen van een besturingsfilosofie bevordert het gewenste gedrag. Naast een streefbeeld waar we naar toe willen werken met de organisatie betekent dit, dat hierbij rekening moet worden gehouden met de geformuleerde kernwaarden, bestuurlijke ambities en maatschappelijke opgaven, met de externe omgeving en ontwikkelingen in de samenleving en met de persoonlijke drijfveren, ervaringen en competenties.

b. Context: aanknopingspunten in coalitieakkoord en eerdere projecten

In het coalitieakkoord zijn voldoende aanknopingspunten te vinden, die als bouwstenen kunnen dienen voor een nieuwe besturingsfilosofie. In het coalitieakkoord wordt het belang van samenwerking met maatschappelijke partners en inwoners onderschreven. De coalitie wil (blijven) werken aan een integer en transparant bestuur en opteert voor een bestuur dat verder kijkt dan één raadsperiode. Fundamentele waarden zijn daarbij gelijkwaardigheid, respect en vertrouwen alsook realiteitszin bij het verwezenlijken van opgaven en ambities. Ook een veilig werkklimaat vindt de coalitie belangrijk en wil men werk maken van een meer omgevingsbewust en burgergerichte dienstverlening. Al deze intenties kunnen een plaats krijgen in de besturingsfilosofie.

Ambtelijke initiatieven zoals het afgeronde project "evaluatie organisatie", de resultaten van het project rolverduidelijking en de geactualiseerde gedragscodes geven mede richting aan de nieuwe besturingsfilosofie.

c. Opzet

- Context (ontwikkelingen interne en externe omgeving, maatschappelijke opgaven en bestuurlijke ambities)
- Taken, rollen en verantwoordelijkheden gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en ambtelijke organisatie in het kader van 'richten, inrichten en verrichten' en rekenschap afleggen
- Samenwerking (intern/extern): huidige en gewenste (samenwerkings)cultuur en kernwaarden

d. Relatie met andere initiatieven en actiepunten

Een besturingsfilosofie omvat de geformuleerde fundamentele besturingsprincipes, op basis waarvan vervolgens de rollen, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en gedragsregels in formele besluiten en afspraken kunnen worden vervat.

De besturingsfilosofie dient derhalve in samenhang met afgeronde en lopende initiatieven (projecten 'evaluatie reorganisatie', 'rolverduidelijking ambtelijke leiding', 'integriteit en 'kernwaarden' als onderdeel van het programma organisatieontwikkeling) te worden opgesteld en te worden afgestemd op andere relevante documenten (coalitieakkoord, gedragscodes gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en ambtelijke organisatie, nieuwe strategische visie, organisatie- en mandatenbesluit en budgethoudersregeling).

e. Aanpak

Om een integrale aanpak te waarborgen en te zorgen voor samenhang/afstemming tussen het richtinggevend kader (besturingsfilosofie) en andere hiermee verband houdende initiatieven en documenten wordt een projectmatige aanpak voorgesteld. Het project start begin 2023 en loopt parallel aan het proces, dat moet leiden tot een nieuwe strategische visie.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Een actuele besturingsfilosofie vormt de basis voor een optimale samenwerking en rolverdeling tussen gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en ambtelijke organisatie en met burgers en maatschappelijke partners. Het geeft samen met een geactualiseerde strategische visie richting en sturing aan de koers van onze gemeentelijke organisatie. 'Bewust besturen' en 'bewust ambtelijk handelen' met inachtneming van de geformuleerde sturingsprincipes en 'stip op de horizon' leidt tot maximale resultaten en prestaties.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Instellen projectgroep en opstellen projectplan • Uitvoeren activiteiten projectplan • Opleveren en formele vaststelling geactualiseerde besturingsfilosofie college van burgemeester en wethouders en gemeenteraad
2024 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring uitvoeringspraktijk conform besturingsfilosofie meenemen in • reflectiemoment(en) binnen college van burgemeester en wethouders, met de gemeenteraad en met de ambtelijke leiding

4. Financiële vertaling

Aan de uitvoer van dit actiepunt zijn vooralsnog geen kosten verbonden.

Inbouwen reflectiemomenten ambtelijk-bestuurlijk samenspel**1. Context/uitgangssituatie**

De coalitie vindt het wenselijk om reflectiemomenten van het ambtelijk-bestuurlijk samenspel in te bouwen. Dit is onder andere het vervolg van eerdere momenten waarop dit gebeurd is. Het doel van dit actiepunt is te komen tot verbetering(en) in de samenwerking tussen de ambtelijke organisatie enerzijds en het bestuur (gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders) anderzijds. Middels het organiseren van het gesprek tussen deze actoren en de bijbehorende evaluatie kan over en weer begrip voor de verschillende rollen en verantwoordelijkheden gecreëerd worden. Daarnaast kunnen er ook concrete doelstellingen en werk-procesafspraken gemaakt worden.

In het coalitieakkoord zijn voldoende aanknopingspunten te vinden, die (mede) opgepakt kunnen dan wel raakvlakken hebben met de werkgroep verbinden:

- Herijken strategische visie (na evaluatie) (punt 4 coalitieakkoord)
- Herijken besturingsfilosofie (punt 8 coalitieakkoord)

Eerdere initiatieven die deels nog lopen:

- Kennismakingsbijeenkomsten tussen gemeenteraad en ambtelijke organisatie
- Reflectiemomenten tussen ambtelijke organisatie en college van burgemeester en wethouders
- Wijzigen opzet BBV's
- Regels inzake direct contact raadsleden-ambtenaren
- Herziening vergaderstructuur

Opzet

- Evaluatie van resultaten acties en initiatieven vorige periode
- Inventariseren waaraan momenteel en naar de toekomst toe behoefte is
- Uitwerken van voorstellen

Aanpak

Om een integrale aanpak te waarborgen en te zorgen voor samenhang/afstemming wordt in eerste instantie voorgesteld om op vrijdagmiddag 31 maart 2023 een gezamenlijke bijeenkomst van gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en ambtelijke organisatie te organiseren. Vervolgens kan dit onderwerp ter verdere uitwerking voor de werkgroep verbinden geagendeerd worden. In de werkgroep zijn de betrokken organisatieonderdelen immers al vertegenwoordigd. Daarna kan een conceptvoorstel voor input ter aan gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, en managementteam aangeboden worden.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Komen tot (werk)afspraken tussen gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, ambtelijke organisatie, die een bestending en verbetering van de samenwerking kunnen bewerkstelligen. E.e.a. zal over en weer tot begrip voor de verschillende rollen en verantwoordelijkheden leiden. Daarnaast zullen er concrete doelstellingen en werk-/procesafspraken gemaakt moeten worden.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none">• Organiseren van een eerste bijeenkomst tussen gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en managementteam op 31 maart 2023• Nadere uitwerking van de gesprekscyclus• Delen met gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, managementteam, burgers en andere maatschappelijk relevante actoren• Opleveren en formele vaststelling van verankering
2024 - 2026	<ul style="list-style-type: none">• Monitoring uitvoeringspraktijk meenemen in reflectiemoment(en) binnen college van burgemeester en wethouders, met de gemeenteraad en met de ambtelijke leiding

4. Financiële vertaling

Past binnen de reguliere budgetten van de gemeenteraad.

Vervullen actieve rol/volwaardig partnerschap bij regionale samenwerking

1. Context/uitgangssituatie

Steeds meer problemen en opgaven overstijgen onze gemeentegrenzen. Daarom is het belangrijk een actieve rol te spelen in de regionale samenwerking en ons op te stellen als een volwaardig partner. Door de handen ineen te slaan, kunnen we aantoonbare schaalvoordelen behalen op het gebied van kennis, bestuurskracht, middelen, en korte lijnen naar de rijksoverheid. Parkstad Limburg is wat ons betreft ook het schaalniveau waarop wij in nauwe samenwerking met de omliggende gemeenten de 'brede welvaart' willen aanpakken. Dat samenwerking loont blijkt uit de successen van IBA en de Regio Deal.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Gedurende de hele coalitieperiode spelen wij een actieve rol in de regionale samenwerking waarbij we ons opstellen als een volwaardige partner. We creëren draagvlak in de regio om onze eigen doelen te realiseren. Daarbij zijn we sterk in zelfstandigheid en behouden we onze eigenheid in de samenwerking.

3. Activiteiten

Om een actieve rol/volwaardig partnerschap bij regionale samenwerking te kunnen vervullen, is het van belang dat:

- Bestuurlijk positie wordt gepakt in gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden door relevante functies te vervullen, zoals (vice)voorzitterschap van regionale bestuurscommissies en werkgroepen en actief deel te nemen aan werkgroepen.
- De gemeentesecretaris zijn rol pakt bij regionale samenwerking, zoals actief deelnemen aan het Regionaal managementteam (Rmt)
- Er voldoende ambtelijke capaciteit is voor ondersteuning.
- Goede contacten worden onderhouden met alle betrokken partijen en actief wordt gelobbyd.
- De nek wordt uitgestoken en daarbij verantwoorde risico's worden genomen in het belang van Brunssum.
- Gemaakte afspraken vanuit regionale samenwerking voor Brunssum op een goede manier worden vastgelegd.

Om het bovenstaande te borgen dient regionale samenwerking én de actieve/volwaardige rol die we daarin willen vervullen een vast onderdeel te zijn van de reflectiemomenten tussen de ambtelijke organisatie en het college van burgemeester en wethouders.

Jaar	activiteiten/ projecten
2023 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> Monitoring uitvoeringspraktijk meenemen in reflectiemoment(en) binnen college van burgemeester en wethouders, met de gemeenteraad en met de ambtelijke leiding

4. Financiële vertaling

Aan de uitvoer van dit actiepoint zijn vooralsnog geen kosten verbonden.

Grip houden op functioneren en uitgaven gemeenschappelijke regelingen en anticiperen op aanstaande wijziging WGR

1. Context/uitgangssituatie

De coalitie wil als opdrachtgever grip houden op het functioneren en de uitgaven van de gemeenschappelijke regelingen. Het principe van 'realistisch begroten' wordt ook in dit kader strikt gehanteerd. We anticiperen tijdig op de aanstaande wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (1 juli 2022).

a. Definitie/doelen

In 2013 werd de werkwijze Samen Grip Op Verbonden Partijen (SGOVP) geïntroduceerd. SGOVP had en heeft als doel om gezamenlijk met de andere deelnemers in een gemeenschappelijke regeling sturing te kunnen geven via het eigenaarschap (uitvoering en/of beleidsmatig) en via opdrachtgeverschap (financieel). (Samen) grip op verbonden partijen dient de volgende doelen:

- De gemeenteraad zodanig in positie te brengen dat zij haar controlerende en kaderstellende rol adequaat kan vervullen;
- Grip te houden op de uitgaven; en
- De juiste verhouding tussen de gevraagde prestaties, de budgetten en de risico's.

b. Opzet/ onderdelen (Samen) grip op verbonden partijen

De opzet van de werkwijze van SGOVP is:

SGOVP heeft een bestuurlijke en een ambtelijke sturing. De portefeuillehouders hebben overleg in het Bestuurlijk Overleg, de ambtelijke aansturing loopt via de gemeentesecretarissen. De ambtelijke werkgroep, waarin ambtenaren van de verschillende gemeenten (de kern zijn de Parkstad-gemeenten) zitten, zorgt voor advisering.

Via het adoptiemodel zijn ambtelijke trekkers aangewezen, die in nauw contact staan met de gemeenschappelijke regeling. De gemeente Brunssum heeft Parkstad Limburg, WOZL en WSP geadopteerd. Het zijn de accountmanagers (beleidsmedewerkers) en de financiële medewerkers die in het model de contacten hebben met de GR-en. SGOVP en de accountmanagers versterken elkaar in de professionaliteit door onderlinge informatie-uitwisseling. SGOVP vormt ook de sparringpartner voor de GR-en bij de implementatie van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De GR-en zijn zelf verantwoordelijk voor de implementatie (met of zonder externe hulp), maar afstemming met de deelnemers is sterk aanbevolen en inmiddels ook gezocht.

De meeste GR-en hebben Boels-Zanders Advocaten ingeschakeld als externe adviseur en coördinator. Boels-Zanders stemt af met bestuurders en ambtenaren. Hierdoor zijn de bestuurders actief betrokken bij de implementatie van de gewijzigde wetgeving.

c. Relatie met andere initiatieven en actiepunten

SGOVP heeft een zeer uitgebreide werking. Een groot gedeelte van de activiteiten (taken) heeft de gemeente Brunssum belegd bij samenwerkingsverbanden in de vorm van GR-en. Hiermee is een groot deel van de financiële middelen nodig voor de uitvoering van die taken door de GR-en. De GR-en spelen een rol bij beleidsvorming en uitvoering van bijvoorbeeld de arbeidsparticipatie, de zorg, leefomgeving, maar ook bij majeure projecten, zoals bijvoorbeeld (maar niet beperkt tot) de Regiodeal, IBA-projecten, het Volkshuisvestingsfonds et cetera. Sturing via opdrachtgeverschap van de middelen, prestaties en activiteiten van de GR-en blijft het streven.

d. Aanpak wijziging Wgr van 1 juli 2022

1. Het overgrote deel van de GR-en, waaraan de gemeente deelneemt, heeft externe advisering voor de implementatie ingeschakeld.
2. Momenteel is een begin gemaakt in het kader van de afstemming tussen de externe adviseurs en SGOVP.
3. Afstemming met de raadsgriffiers vindt plaats inzake de betekenis van de wijziging voor de gemeenteraad en informatiemomenten van de gemeenteraad

e. Aanpak grip op financiële uitgaven

Paragraaf Verbonden Partijen in de Programmabegroting SMART formuleren:

- Afstemming accountmanagers (product) en financiële adviseurs (budget)
- Afstemming met de trekkers uit het adoptiemodel en de accountmanagers
- Afstemming met de GR-en door accountmanagers en financiële adviseurs, met ondersteuning SGOVP

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

De wijzigingen in de Wgr (vanaf 1 juli 2022 tot en met 30 juni 2024 te implementeren) versterken de positie van de gemeenteraad. Via een betere en actievere informatieverstrekking en nieuwe raadsbevoegdheden zijn er instrumenten die zorgen voor meer grip. De gemeenteraad krijgt daarmee als kaderstellend en controlerend bestuursorgaan meer eigen grip c.q. toezicht op de GR.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Implementatie wijziging Wgr • Aanscherping werkwijze SGOVP • Optimalisering begrotingscycli
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Verdere implementatie wijziging Wgr
2025 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie gebruik van de instrumenten

4. Financiële vertaling

PM.

PM betekent hier dat via de begroting van GR-en al dan de uitgaven voor de externe advisering voor de implementatie van de wijziging Wgr worden door berekend in de bijdrage aan de GR.

De financiële middelen die nodig zijn voor de implementatie van de wijziging Wgr zullen de GR-en binnen hun begrotingen dienen te vinden. Of deze bedrijfsvoeringskosten invloed zullen hebben op de bijdrage van de gemeente aan de GR zal blijken.

Veiligheid en leefbaarheid

Uitbreiden vast/mobiel cameratoezicht en overige knelpunten op gebied van veiligheid

1. Context/uitgangssituatie

In het coalitieakkoord is onder punt 12 opgenomen dat men graag een uitbreiding zou willen zien van vast c.q. mobiel cameratoezicht. Brunssum telt momenteel vier plekken waar een vaste camera is geposteed, te weten 1) Het Lindeplein 2) Kerkstraat (bovenste gedeelte) 3) Schiffelerstraat (Domino's) en 4) het OpenLucht Theater. Alvorens überhaupt een camera in de openbare ruimte geplaatst mag worden moet uit incidenten c.q. verstoringen van de openbare orde blijken dat alle andere vormen van preventie (bijvoorbeeld meer toezicht) onvoldoende hebben bijgedragen aan het verminderen van de verstoringen in de openbare orde.

Op dit moment ontbreekt een heldere visie op de inzet van cameratoezicht als onderdeel van het integraal veiligheidsbeleid. Een visie zou antwoord moeten geven op een aantal vragen:

Waarom meer cameratoezicht? Wat is het wettelijk kader? Wat zijn de financiële consequenties? Wat zijn de (neven)effecten? Wat vinden onze veiligheidspartners? De politie is de wettelijk eigenaar van alle beelden die door gemeentelijke camera's worden vastgelegd. Hoe denkt deze organisatie vanuit haar regierol over uitbreiding?

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Cameratoezicht is een effectief middel om verstoringen van de openbare orde te voorkomen dan wel te bestrijden. Inzet van camera's vindt plaats op basis van een heldere visie/ afwegingskader.

3. Activiteiten

In 2023 gaan we onder deskundige externe begeleiding proberen om een duidelijke visie te ontwikkelen en antwoorden te formuleren op de vragen zoals gesteld in punt 1. Volgend op de visie gaan we verder met de doorontwikkeling van cameratoezicht. Daarin zullen ook bodycams (voor boa's) worden meegenomen.

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	• Opstellen camerabeleid/visie
2024	• Doorontwikkeling visie

4. Financiële vertaling

Deels opgenomen in begroting 2023. Voor het overige zijn onderstaande mutaties te verwachten.

Activiteit/project	I/S	Financiële mutaties t.o.v. begroting 2023			
		2023	2024	2025	2026
Externe ondersteuning bij opstellen visie	I	€ 10.000,-			

Zo nodig structureel maken van inzet straatcoaches/ jeugdboa's in combinatie met jongerenwerk CMWW inclusief aandacht preventie/voorlichting

1. Context/uitgangssituatie

In het coalitieakkoord is onder punt 13 opgenomen dat men graag structurele inzet van straatcoaches (óf jeugdboa's) wil zien in combinatie met jongerenwerk van het CMWW. Op dit moment worden er in Brunssum straatcoaches ingezet en heeft het CMWW één jongerenwerker "op straat". Deze inzet heeft thans een tijdelijk karakter en is afhankelijk van beschikbare gelden c.q. samenwerking in de regio.

Gesprekspartners (politie, team Veiligheid, toezicht en handhaving en CMWW) zijn unaniem van mening dat er meer aan preventie gedaan moet worden. Repressie door politie of boa's dient pas het slotstuk te zijn. Samenwerking tussen de diverse sporen gaat steeds beter en is geformaliseerd in een gezamenlijk Jeugd Preventie Programma (JPP) Brunssum-Heerlen. Het team Jeugd (afdeling Zorg) van de gemeente Brunssum maakt deel uit van het JPP. Tezamen komen we tot de conclusie dat het preventieve spoor nog verder uitgebreid mag worden. Een extra straathoekmedewerker is meer dan wenselijk. Het opbouwen van een vertrouwensband met jeugd kost tijd. 1 fte is hier simpelweg te weinig voor. Jeugd is vaak van de vroege ochtend tot de late nacht op straat en dat kun je van één straathoekmedewerker niet verwachten. In het repressieve spoor weten gemeente Brunssum en politie elkaar te vinden bij de aanpak van jeugdoverlast via een gebiedsgerichte- of groepsgerichte aanpak. Binnen het politie BT Brunssum-Landgraaf is jeugd een zogenaamde prio.

Binnen preventie dient ook aandacht te zijn voor ontmoetingsplekken voor de jeugd. Wethouder van Dijk heeft deze handschoen al opgepakt en momenteel lopen de eerste gesprekken hieromtrent.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Intensivering van de preventieve aanpak (JPP) als onderdeel van het Integraal Jeugdbeleid leidt tot minder jeugdoverlast en meer opvang en begeleiding van jongeren en draagt daarmee bij aan een positieve ontwikkeling van de jeugd en jongeren in Brunssum.

3. Activiteiten

De gemeente Brunssum onderzoekt in samenwerking met het CMWW of een tweede straathoekmedewerker gewenst en mogelijk is. Het contract met de straatcoaches zal worden voortgezet. Ook zal in overleg met de jongeren de behoefte aan nieuwe jongerenontmoetingsplekken worden beoordeeld en desgewenst worden gerealiseerd (met inachtneming van de beschikbare middelen en in overleg met de wijken).

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Verhogen inzet straathoekwerkers/ extra subsidieverlening CMWW • Continuering contract straatcoaches • Ontwikkelen jongerenontmoetingsplekken

4. Financiële vertaling

Deels opgenomen in begroting 2023. Voor het overige PM.

Boa's en politie meer zichtbaar aanwezig in de wijken/ parkeeroverlast wordt aangepakt**1. Context/uitgangssituatie**

In het coalitieakkoord is opgenomen dat men “blauw” (politie en boa's) meer zichtbaar op straat aanwezig wenst. Er zijn momenteel vijf boa's in dienst. Daarnaast waren er in 2022 vier wijkagenten. In 2023 vinden er mutaties binnen het gemeentelijke boa-bestand plaats. Er wordt een uiterste inspanning gedaan om het aantal boa's op vijf te houden, waarbij zij zich onder andere ook op het item parkeeroverlast zullen concentreren. De politiecapaciteit staat enorm onder druk. Begin 2023 waren er nog twee wijkagenten over en deze kunnen, als gevolg van prioriteitstelling, niet altijd voor wijkwerk ingezet worden. De totale politiecapaciteit van het basisteam Brunssum-Landgraaf zal verder met 15 fte worden ingekrompen waardoor er nóg minder politie op straat zal zijn. Een en ander is het gevolg van een werklasteronderzoek bij de politie waaruit is gebleken dat onze regio fte's moet gaan afstaan aan midden- en noord-Limburg. Deze ontwikkeling staat op gespannen voet met de wens om meer blauw op straat. In tien jaar tijd is het contingent Gemeentelijk Blauw (boa's én stadswachten) afgenomen. Daar waar er in 2010 nog tien personen werkzaam waren in het gemeentelijk blauw, daar hebben we anno 2023 nog vier mensen en zijn we thans bezig om vier extra mensen te werven zodat we in totaal op 8 fte in het gemeentelijk blauw uitkomen. Met de toevoeging van straatcoaches proberen we toch voldoende ogen en oren op straat te hebben en voldoende zichtbaar te zijn voor onze inwoners.

Bij de bestrijding van parkeeroverlast door de boa's en stadswachten is in zijn algemeenheid de visie van de gemeente Brunssum dat we “controlerende gastheer” zijn. In beginsel en afhankelijk van de situatie gaan we niet direct over tot verbaliseren, maar waarschuwen we eerst. Op klachten rondom parkeeroverlast proberen we direct te reageren.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

De streefsituatie is dat een substantiële uitbreiding van het Korps Limburg leidt tot meer blauw op straat.

3. Activiteiten

De burgemeesters van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) hebben, samen met de Korpschef Limburg, een noodkreet aan Den Haag gericht welke hopelijk zal leiden tot een landelijke herverdeling c.q. een substantiële uitbreiding van het Korps Limburg.

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> Actie vanuit burgemeesters richting Den Haag om meer politiecapaciteit in Limburg te krijgen Openstellen vacatures voor nieuwe boa's

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Humaan Damoclesbeleid met maatwerk burgemeester

1. Context/uitgangssituatie

In het coalitieakkoord is onder punt 15 opgenomen dat men een humaan Damoclesbeleid wenst en de burgemeester de mogelijkheid moet hebben om maatwerk te bieden.

Bij het aantreffen van drugshandel of drugsproductie c.q. de aanwezigheid van drugs in een woning treedt het Damoclesbeleid in werking.

De maatschappelijke partners constateren dat ons beleid al humaan is. Er wordt altijd maatwerk toegepast. Er heeft, bij wijze van spreken, nog nooit iemand onder de brug geslapen. Waar voor gewaakt moet worden is dat bijvoorbeeld de aanwezigheid van kinderen in een pand geen vrijbrief wordt en dat de burgemeester dan niet zou sluiten. Een goed samenspel tussen Politie, Team Veiligheid, toezicht en handhaving en Team Jeugd is daarbij van belang.

2. Toekomstbeeld/ strefsituatie

Voortzetting van het huidige humane Damoclesbeleid leidt tot een effectief drugsbeleid waarbij maatwerk door de burgemeester wordt toegepast.

3. Activiteiten

Geen activiteiten noodzakelijk.

4. Financiële vertaling

Aan de uitvoer van dit actiepunt zijn vooralsnog geen kosten verbonden.

Sociaal domein

Opstellen inclusieagenda waarbij elke doelgroep specifieke aandacht krijgt**1. Context/uitgangssituatie**

De opgave die voortvloeit uit coalitiepunt 16 is het ontwikkelen en vaststellen van inclusiebeleid. Het doel is dat iedereen in Brunssum -ongeacht beperking- meetelt, mee kan praten en naar vermogen mee kan doen in de Brunssumse samenleving. Het opstellen van inclusiebeleid is een wettelijke verplichting en conform de inclusiegedachte streven we naar beleid dat in de uitvoering ook gedragen wordt. Dit vraagt om een passend implementatieproces en de bijbehorende uitvoering. Het initiatief om een omgevingsgesprek te houden wordt breed ondersteund. Uit de dialoog komt naar voren dat de gemeente Brunssum zich meer bewust moet zijn van inclusie. Het is geen vanzelfsprekendheid. Daarom vastlegging ervan in beleid en duidelijk aandacht ervoor in de uitvoering, gedrag en communicatie, zoals: gebruik klare taal, maak het visueel, het begrip inclusie is onbekend.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Iedereen telt mee, doet mee en praat mee. De focus voor een inclusief Brunssum is gericht op informatietoegankelijkheid, sociale toegankelijkheid en fysieke toegankelijkheid. Interne bewustwording is daarbij van cruciaal belang. Bij elk plan wordt gedacht aan inclusie.

Informatietoegankelijkheid:

Iedereen heeft toegang tot zowel digitale als analoge begrijpelijke informatie. Er wordt rekening gehouden met digibeten, mensen met dyslexie en anderstaligen. De gemeente Brunssum zorgt voor begrijpelijke informatie op vaste, vertrouwde manieren c.q. plekken. We dienen klare taal te gebruiken via alle gemeentelijke communicatiekanalen. Men werkt outreachend bij informatievoorziening. Er is een toegankelijke plek voorhanden waar mensen kunnen aanklaarten waar men tegenaan loopt bij bijvoorbeeld meldingen openbare ruimte, waarvoor we een app hebben. Dat wil zeggen dat het opvolgen van de meldingen die gedaan worden door de burger goed ingeregeld is en dat er adequate opvolging plaatsvindt.

Fysieke toegankelijkheid:

Iedereen kan alle ruimtes binnen en buiten gebruiken. Gebouwen, openbare ruimte alsook winkels zijn voor iedereen toegankelijk. Bij elk project wordt rekening gehouden met de fysieke toegankelijkheid en ervaringsdeskundigen worden betrokken bij ontwikkelingen / ontwerpen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling.

Sociale toegankelijkheid:

Iedereen wordt gelijkwaardig behandeld en kan meepraten. Er is sprake van een proactieve en open houding naar de inwoners toe. Diversiteit wordt omarmd en hierop wordt actief ingespeeld. Inwoners worden gewezen op de mogelijkheden voor ondersteuning en doelgroepen worden betrokken bij het maken van beleid. Uitgangspunt is te denken en te doen vanuit de kracht van de diversiteit en het potentieel van mensen. Dit in nauwe samenwerking met inwoners én partners in Brunssum, zoals huisartsen, verenigingen en ouderenbonden.

Belangrijke randvoorwaarden bij het vormgeven van inclusiebeleid zijn ingevuld, te weten:

- de gemeentelijke communicatie is toegankelijk;
- de gemeente Brunssum heeft oog voor de bestaansonzekerheid van inwoners en biedt gerichte ondersteuning;
- de gemeente Brunssum werkt integraal vanuit de leefwereld van de inwoners en beoordeelt periodiek of het beleid voldoet aan de behoeften in de praktijk; en
- burgerparticipatie en inclusiebeleid gaan hand in hand (zie ook actiepunt 5).

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none">• Opgedane ervaringen uit het omgevingsgesprek worden opgevolgd met verdiepende gesprekken met de doelgroepen om te komen tot een gedragen lokale inclusie agenda in 2023• Opstellen en vaststellen van een lokale inclusie agenda in hoofdlijnen conform het wettelijk kader en de verbinding met andere beleidstukken zoeken (onder andere communicatie- en participatiebeleid)• Thema inclusie opnemen als in te vullen paragraaf bij elk college van burgemeester en wethoudersvoorstel• Bewustwording op gang brengen
2024	<ul style="list-style-type: none">• Opstellen uitvoeringsplan lokale inclusie gericht op fysieke, sociale en informatietoegankelijkheid.
2025	<ul style="list-style-type: none">• Uitvoeren uitvoeringsplan lokale inclusie en de behoeften opnieuw peilen middels een inclusiebijeenkomst• Evaluatie in 2028

4. Financiële vertaling

PM. Voor nu is er nog geen financiële vertaling mogelijk. Dit is onderhevig aan het ambitieniveau van de lokale inclusie agenda en de keuze die het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad hierin maken. Eén en ander houdt nauw verband met de nog op te stellen strategische visie over de herijking van het sociaal domein.

Versterken van armoedebestrijding in brede zin en tegengaan van kinderarmoede

1. Context/uitgangssituatie

Relevante beleidsnota's voor het versterken van armoedebestrijding zijn:

- beleidsplan armoede en schuldhulp 2020-2024; en
- herijking armoede en schuldhulp 2023-2026.

De doelstellingen van het armoede- en schuldhulpbeleid zijn:

- duurzame verbetering van de inkomenspositie van de minima;
- het bevorderen van (maatschappelijke) participatie en het voorkomen van uitsluiting; en
- proactieve en integrale benadering van armoede en schuldhulp.

De aanpak is gericht op:

- het vergroten van de bereikbaarheid van de minima en een zo optimaal mogelijk gebruik van regelingen;
- door preventie 'erger' voorkomen, door volop in te zetten op vroegsignalering; en
- extra investering in het voorkomen en bestrijden van kinderarmoede.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Er is sprake van één (inloop)locatie voor minima waar alle partijen die bij armoedebestrijding betrokken zijn vertegenwoordigd zijn. Dit inlooppunt is ingericht in de wijk waar de meeste minima wonen (Noord of Oost). Het is dienstverlening op maat en dicht bij de burger. Een brugfunctionaris verbindt de betreffende partnerorganisaties met de burger en ondersteunt totdat de hulp concreet gestart en/of afgerond is. We ontmoeten de burgers die behoefte hebben aan hulp fysiek. Persoonlijk contact gaat boven digitaal en het liefst via huisbezoeken. De medewerkers van de inlooplocatie zijn goed op de hoogte van de 'Sociale Kaart' en kunnen de burgers makkelijk koppelen aan ondersteunende programma's op het gebied van jeugd en participatie en andere thema's zoals energiearmoede, taalonderwijs en omgaan met geld.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek naar herijking inkomensgrens • Inzet van een brugfunctionaris op scholen
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Organiseren netwerkbijeenkomstcollege • MinimaEffectRapportage (bereik/communicatie)
2025	<ul style="list-style-type: none"> • Verhalen ervaringsdeskundigen vertellen en hiervoor communicatievormen ontwikkelen
2026	<ul style="list-style-type: none"> • MinimaEffectRapportage

4. Financiële vertaling

Activiteit/project	I/S	Financiële mutaties t.o.v. begroting 2023			
		2023	2024	2025	2026
Inzet van een brugfunctionaris op scholen	S	PM	PM	PM	PM

Focussen op integraal jeugdbeleid

1. Context/uitgangssituatie

Het focussen op integraal jeugdbeleid is lopend beleid. We hebben eind 2022 een onderzoek gedaan naar het voorliggend veld in Brunssum. Op 20 december 2022 heeft ons college van burgemeester en wethouders besloten om met de aanbevelingen aan de slag te gaan. Uit het omgevingsgesprek is geen aanvullend actiepunt naar voren gekomen. De koppeling met veiligheid en participatie van jongeren is een thema dat eveneens besproken is en aandacht verdient (zie ook actiepunt 13).

Op regionaal niveau loopt een aanbestedingstraject. Hierin wordt gekeken hoe passende jeugdhulp anders ingekocht kan worden en optimaal kan worden aangesloten bij gewenste ontwikkelingen op het gebied van 'normaliseren', 'integraal werken', 'eerder de juiste hulp' en 'sturen op resultaat'. Landelijk zal de hervormingsagenda dit jaar worden gepubliceerd. Ook het landelijk beleid zet in op preventie en normaliseren.

2. Toekomstbeeld/streefsituatie

Integraal jeugdbeleid is ontwikkeld en vastgesteld waarbij de omslag van curatief naar preventief is gemaakt. De samenwerking tussen de gemeenten en de voorliggende partners is verstevigd. Landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen zijn op elkaar afgestemd. De gemeente Brunssum werkt volgens de transformatiegedachte en draagt deze uit. Het gedachtegoed van de Positieve Stad is geïmplementeerd. De aanbevelingen uit het onderzoek voorliggend veld zijn in de praktijk gebracht:

- De vrij toegankelijke hulp en ondersteuning bij opvoeden en opgroeien is versterkt door middel van:
 1. instelling van een POH-jeugd;
 2. uitbreiding School Maatschappelijke Werk; en
 3. uitbreiding van jeugd- en gezinswerkers die worden verbonden aan onderwijs en voorscholen.
- Er wordt meer en actiever ingezet op gedragsverandering bij ouders en kinderen. Een coalitie weerbaar Brunssum is gevormd, die opvoedkennis en bekwaamheid vergroot en collectieve voorlichting geeft.
- Jeugd heeft de beschikking over een vaste plek als onderdeel van de aanpak van de Positieve Stad.
- Gemeente Brunssum, CMWW, GGD en samenwerkingsverbanden onderwijs en voorscholen hebben procesafspraken gemaakt.
- Middelen zijn vrijgemaakt voor bovenstaande aanbevelingen en een kwartiermaker is aangesteld die hiermee aan de slag gaat zowel intern als extern.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoende budget vrijmaken en een kwartiermaker werven, zodat in nauwe samenwerking met de partners een plan kan worden gemaakt om de aanbevelingen uit te voeren • POH-Jeugd instellen • Inzet Positieve Stad • Regionale aanbesteding ontwikkelcontracten
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Plan uitwerken van de aanbevelingen • Regionale aanbesteding ontwikkelcontracten

4. Financiële vertaling

Activiteit/project	I/S	Financiële mutaties t.o.v. begroting 2023			
		2023	2024	2025	2026
POH jeugd instellen		PM	PM	PM	PM
Versterken voorliggend veld (uitbreiding SMW en jeugd en gezinswerkers en inzet op samenwerking)		PM	PM	PM	PM

- **Doorvoeren van vernieuwing binnen het Sociaal Domein gericht op effectief beleid, gestroomlijnde samenwerking en budgetbewaking**
- **Verbinden van gezondheidsbeleid met een gezonde fysieke leefomgeving en het mobiliteits- en inclusiebeleid**

1. Context/uitgangssituatie

Onze samenleving is continue in beweging en verandert voortdurend. De consequenties van deze beweging en verandering zijn vaak pas jaren later waarneembaar. Het is zaak om goed te anticiperen op wat we kunnen verwachten. Kijken we naar het sociaal domein dan zien we veel ontwikkelingen. Onze Brunssumse populatie zal over nu en vijf jaar bestaan uit een derde aan ouderen. Dit zorgt voor een toenemend beroep op de Wet Maatschappelijk Ondersteuning (Wmo). Ook bij jeugd zien we een toename in het aantal aanvragen, maar vooral de complexiteit van de casussen neemt toe. Wellicht nu meer dan ooit zorgt een toenemende inflatie en energieprijzen ervoor dat armoede en ongelijkheid kunnen toenemen. Deze dagelijkse onzekerheden hebben zijn weerslag op onze (jonge) burgers, maar ook op de financiële druk op de ondersteuning vanuit het Sociaal Domein. Gelet op deze voortdurende veranderende samenleving -met de uitdagingen die daar steeds bij horen- is het zaak dat we als gemeente blijven anticiperen en innoveren, maar wel met oog voor de mens.

De visie Sociaal Domein -Samen zijn wij Brunssum- betreft een vergezicht voor de lange termijn. Er is behoefte om te duiden waar we nu staan, de samenhang te duiden en strategische keuzes voor de toekomst te maken. De input vanuit de omgevingsgesprekken heeft ervoor gezorgd dat we staan voor een majeure ontwikkeling. Want hoe komen we tegemoet aan hetgeen wat onze gemeentelijke taakstellingen zijn: het zien, horen en hulp bieden aan onze burgers en daarnaast te zorgen dat de financiën beheersbaar blijven? De uitdaging is om zorg te blijven dragen voor de juiste kwaliteit van ondersteuning, waarbij we maatschappelijke ontwikkelingen (zoals genoemde vergrijzing, maar ook krapte op de arbeidsmarkt) nadrukkelijk een rol spelen.

Met in achtneming van de overall input wordt het zaak om te komen tot een herijking: verbeterlagen waar mogelijk, zowel op het gebied van beleid als procesmatig. Dit vraagt om een integrale blik en kritisch kijken – op basis van de maatschappelijke opgaven in Brunssum - naar onze huidige processen, beleidsdoelstellingen en uitvoering. Hierbij is meer integraal werken noodzakelijk, zodoende ook het integraal benaderen van de problematiek van de hulpbehoevende inwoners. Het einddoel is om de ondersteuning van de (hulpbehoevende) inwoners op peil te houden, verder te verbeteren en vooral te laten aansluiten bij elke levensfase van de burger.

In deze herijking krijgt actiepunt 24 eveneens een plek: we zijn van mening dat de verbinding sterker kan van het gezondheidsbeleid tussen de fysieke leefomgeving en het mobiliteits- en inclusiebeleid. Nu zijn het nog afzonderlijke beleidstukken. Een integrale samenhang kan bijdragen aan het verbeteren van welzijn en de kwaliteit van het leven van onze burger.

¹ Het is van belang dat we concreet definiëren wat we onder integraal verstaan, zodat de collega's die hiermee aan de slag gaan dezelfde taal spreken.

2. Toekomstbeeld/streefsituatie

Het is inhoudelijk slechts beperkt mogelijk om op het toekomstbeeld van actiepunten 19 en 24 voor te sorteren. Wij streven naar een sociaal domein dat ingericht is op basis van de maatschappelijke opgaven en de behoeften van de burger. Daarvoor zullen we de nodige beleidsmatige keuzes moeten gaan maken, waarbij nadrukkelijk aandacht is voor mogelijke verbeteringen in de effectiviteit en de efficiency van de bedrijfsvoering.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023 - 2024	<ul style="list-style-type: none">• Ten aanzien van coalitiepunt 19: we gaan de maatschappelijke opgaven, beleidsdoelstellingen, uitvoerende processen en de financiële situatie in kaart brengen, zodat we weten waar we staan (huidige situatie)• Middels bovenstaande activiteit inventariseren we tevens coalitiepunt 24
2024 - 2028	<ul style="list-style-type: none">• Op basis van het verkregen inzicht zullen we bepalen wat de verdere marsroute gaat worden. Dit zal resulteren in een concretisering van het huidige masterplan. Het doel is om de dienstverlening te optimaliseren, waarbij we nadrukkelijk aansluiting zoeken bij elke levensfase van de burger

4. Financiële vertaling

Actiepunt 19 is reeds opgenomen in begroting 2023. Actiepunt 24 is onderdeel van de herijking (actiepunten 19).

Onderwijs en gezondheid

- **Vergroten van kansengelijkheid in het onderwijs**
- **Voortzetten en verbreden van het concept 'de gezonde basisschool van de toekomst'**
- **Vrijmaken van extra geld voor activiteitenbegeleiders en vakdocenten in het basisonderwijs**

1. Context/uitgangssituatie

Kinderen met dezelfde talenten hebben recht op gelijke kansen. Ieder kind moet zich volledig kunnen ontwikkelen. Zijn of haar achtergrond, het opleidingsniveau van ouders of hun financiële situatie mag geen invloed hebben op de schoolprestaties van een kind. Onder andere in het onderwijs kunnen wij hieraan een belangrijke bijdrage leveren. Diverse aanpakken en projecten zijn al door de gemeente Brunssum ingezet. Er is momenteel één volledige Gezonde Basisschool van de Toekomst (GBT), twee scholen zijn in voorbereiding en vier scholen hebben een gezonde pauze met groente en fruit van de gemeente (dit is inclusief de middelbare school Compass).

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Onze ambitie is om alle kinderen dezelfde kansen te bieden, zodat zij een goede toekomst tegemoet gaan. Hierbij wordt maatwerk geleverd. Niet ieder kind heeft voldoende aan de reguliere onderwijsleerlijnen. Kinderen en/of gezinnen met een zorgbehoefte of een aanvullende onderwijsbehoefte worden ondersteund. Hierbij blijven ieders verantwoordelijkheden duidelijk. Het onderwijs blijft verantwoordelijk voor kwalitatief goed onderwijs, afgestemd op de leerling. De gemeente Brunssum ondersteunt bij het voorkomen en aanpakken van onderwijsachterstanden. Dit betreft onder andere de combinatie tussen onderwijs, zorg en welzijn. Alternatieve mogelijkheden voor kinderen in de voorschool of vroegschool (groep 1 en 2 basisschool), waardoor kansengelijkheid wordt bevorderd, onderzoeken en ondersteunen wij.

Uitgangspunt is: ieder kind mag onderwijs genieten, liefst via de reguliere route, passend bij de eigen ontwikkeling, vaardigheden, interesse en talenten. Daarnaast heeft ieder kind een gezonde pauze en gaat elk kind met een ontbijt naar school c.q. krijgt ontbijt op school. Op basis van een pilot op één school is uiteindelijk uitbreiding van de GBT (inclusief Rijke Schooldag) naar drie basisscholen gerealiseerd. Verder krijgt ieder kind in de peuteropvang en in het onderwijs (basisonderwijs en voortgezet onderwijs) een gezonde pauze met groente en fruit.

3. Activiteiten

- In het kader van gelijke kansen zetten wij de reeds ingeslagen weg voort, waarin het bevorderen van gelijke kansen voorop staat. Het betreft onder andere:
- het uitvoeren van het onderwijsachterstandenbeleid (actualiseren en waar nodig aanvullen);
- het uitvoeren van het project Gelijke Kansen Alliantie (GKA): begeleiding van kwetsbare kinderen in de overstap van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs;
- de inzet van coaches op de voor- en vroegscholen;
- de inzet van schoolmaatschappelijk werk op de basisscholen en in het voortgezet onderwijs;
- het handhaven en uitbreiding van de Gezonde Basisschool van de Toekomst;
- het verstrekken van groente en fruit op alle scholen (inclusief Compass) en de peuteropvang;
- de pilot ontbijt op één basisschool, zo laagdrempelig mogelijk;
- de inzet van het voorliggend veld bij jonge kinderen met zorgbehoefte;
- het treffen van voorzieningen voor jonge kinderen, ter voorkoming van uitval en/of speciaal onderwijs route (startklas, Rupsjes en eventueel nieuw te onderzoeken/realiseren voorzieningen); en
- het investeren in Active Floors op iedere school.

Daarnaast werken we aan de Rijke Schooldag en het Ambitiedocument Onderwijs (op regionaal niveau). De komende periode werken wij deze projecten concreet uit in samenwerking met onze partners (schoolbesturen, kinderopvang, CMWW, GGD, Bibliotheek, Muziekschool). Wij stimuleren vormen van talentontwikkeling op de scholen. Dit ontwikkelen we samen met de scholen. Dit betreft onder andere het opstarten van een kindergemeenteraad, in combinatie met Kidsreporters. In 2024 ontwikkelen wij samen met alle partners een nieuw plan Onderwijsachterstandenbeleid (OAB), in combinatie met de Lokaal Educatieve Agenda (LEA).

Het inzetten van leerkrachten is niet de verantwoordelijkheid van de gemeente. Wel kunnen we de scholen faciliteren met bijvoorbeeld Active Floors. De behoefte hiernaar is groot vanuit het onderwijs en de Active Floor kan invulling geven aan zowel inhoudelijke als bewegingslessen. Tevens biedt het kansen om cognitieve en sociale vaardigheden eigen te maken, doordat het andere hersendelen stimuleert door bewegend leren. Verder is het een mooie toevoeging om de beweegonderdelen bij de gezonde school in te vullen.

Wij werken daarnaast samen met de scholen om te voorzien in talentontwikkeling en gelijke kansen door bijvoorbeeld zorgprofessionals in de school in te zetten. Daarnaast kunnen wij tijdens of na schooltijd vakdocenten inzetten, zoals sportconsulenten voor een extra aanbod bewegen of vakdocenten muziek, kunst en cultuur. In het kader van “Meer Harmonie in de Samenleving” ondersteunen wij de aanpak om iedere leerling iedere week muziekonderwijs te geven van een professionele muziekdocent.

Verder gaan we aan de slag met het grote aantal doelgroeppeuters. De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) indiceert veel peuters met een (dreigende) ontwikkelingsachterstand. Om de doorstroom vanuit de peuter- en kinderopvang naar het basisonderwijs te bevorderen, gaan we in overleg met alle partners bezien hoe we kunnen bevorderen, dat:

1. alle kinderen via de reguliere route naar school gaan; en
2. wij een ontwikkelroute kunnen aanbieden aan kinderen die meer ontwikkelingstijd nodig hebben.

Op alle Brunssumse scholen en kinder-/peuteropvanglocaties hebben kinderen een gezonde pauze met groente/fruit. Onze sportconsulenten ondersteunen het programma van de GBT en geven beweglessen na schooltijd. In het kader van de Rijke Schooldag willen wij dit verder uitbreiden.

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Op alle scholen en voorscholen groente/fruit voor in de pauze • Opstarten pilot met laagdrempelig ontbijt op één school • Uitbreiden gezonde basisschool van de Toekomst (GBT) naar twee c.q. drie scholen in Brunssum • Uitvoeren Gelijke Kansen Alliantie • Opstarten Rijke Schooldag op één basisschool • Realiseren van schoolbibliotheken op zeven basisscholen • Uitvoeren programma Boekstart op zes locaties van de kinderopvang • Opzetten en opstarten van aanpak Dyscalculie op drie basisscholen • Preventieve Dyslexieprogramma voortzetten • Evalueren Nationaal Programma Onderwijs Brunssum en bezien of voorzieningen structureel worden ingezet • Optimaliseren kwaliteit Voor-/vroegschoolse educatie • Kindergemeenteraad/kidsreporters • Training Active Floor • Aanbod voor meer ontwikkeltijd voor kleuters
2024 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> • Verder stimuleren gelijke kansen via onderwijsachterstandenbeleid • Ontwikkelen nieuw OAB-plan, inclusief LEA

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Bevorderen van een goede klimaatbeheersing en vergroening van schoolpleinen op de basisscholen

1. Context/uitgangssituatie

Klimaat op scholen

Het klimaat in de school (temperatuur en ventilatie) is van groot belang voor de cognitieve leerprestaties van de leerlingen. Het klimaat in de Brunssumse scholen is sterk wisselend. De schoolgebouwen voldoen aan het wettelijke Bouwbesluit. In de oude schoolgebouwen is er evenwel sprake van een slechte ventilatie en in de zomer hoge temperaturen. Hierbij is ook het eigenaarschap van de gebouwen van belang. De gemeente Brunssum heeft een aantal schoolgebouwen in eigendom. Het schoolgebouw van De Opstap en Trampoline (Brede school Centrum) is eigendom van Weller en de Benjamin is van schoolbestuur "Vereniging tot in standhouden scholen met de Bijbel op gereformeerde grondslag". In overleg met de scholen en schoolbesturen willen we de klimaatbeheersing op de basisscholen daar waar nodig verbeteren op basis van eigenaarschap, samenwerking en mogelijke subsidies. Dit alles met als doel het gehele jaar te kunnen zorgen voor een optimaal werkklimaat voor leerlingen en personeel.

Vergroening op schoolpleinen

Vergroening van schoolpleinen houdt niet alleen in het plaatsen van bomen, maar omvat ook andere onderwerpen die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van een kind naar volwassenheid. Op een groen schoolplein is namelijk een selectie aan natuurlijke elementen aanwezig. Groene schoolpleinen zijn zo ingericht dat kinderen worden uitgedaagd te spelen in en met natuurlijke elementen. De groene schoolpleinen zijn een uitdagende en dynamische samenspel met de natuur om grenzen en risico's te verkennen.

Verschillende vormen van groen dragen bij aan de biodiversiteit en voorkomen wateroverlast en hittestress. Het past ook in de ontwikkeling van scholen naar de gezonde school. Tevens is uit onderzoek gebleken dat bij gebruik van het groene schoolplein verbetering van concentratie optreedt, meer nog na de pauze. Bij meisjes stimuleert een groen schoolplein tot iets meer beweeggedrag. In het algemeen draagt een groen speelplein bij aan gevarieerd speelgedrag en een kleine toename in exploratief en constructief gedrag. Ook gaan kinderen meer op onderzoek uit en vinden meer sociale steun in vriendschappen. Of een kind liefst wil rennen en ravotten, of rustig insecten wil studeren: voor elk kind is er op een groen schoolplein ruimte om te doen wat hij of zij wil. Ieder kind kan zo zichzelf zijn en al spelenderwijs zijn of haar talent ontwikkelen.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Bij de nieuw te bouwen scholen realiseren we duurzame en goed geventileerde scholen. Waar nodig of mogelijk zullen we sommige onderdelen uit het Integraal Huisvestingsplan (IHP) vervroegen of versnellen, hetgeen betekent bestaande gebouwen actualiseren of nieuwbouw als vervanging van bestaande scholen. Haalbaarheid in overleg en samenwerking met schoolbesturen is hierbij van belang.

Voor groene schoolpleinen is de ambitie om kinderen in een meer groene omgeving te laten spelen: minder stenen en meer groen. Hierbij wordt verkend of de schoolpleinen 's avonds en in het weekend kunnen worden opengesteld. Voor de financiering hiervan gaan we op zoek naar gerichte subsidiebronnen. Enkele schoolgebouwen zijn brede scholen, waarin ook de peuteropvang, kinderopvang en buitenschoolse opvang is gehuisvest. Deze kindpartners nemen we mee in de aanpak. Één van de uitgangspunten is om de kinderen zelf mee te laten denken daar waar mogelijk, bijvoorbeeld via de kindergemeenteraad en/of leerlingenraden.

3. Activiteiten

In 2023 wordt onderzoek verricht door de schoolbesturen in samenwerking met de gemeente Brunssum naar de huidige klimaatinstallatie van de verschillende scholen. Aan de hand hiervan moet helder worden welke maatregelen nodig zijn om een gezond en fris binnenklimaat te creëren. De streefsituatie is dat alle scholen in Brunssum moeten voldoen aan een gezond en fris binnenklimaat. Daar waar nodig zullen de maatregelen in overleg met de scholen worden aangepakt en moet duidelijk zijn wie verantwoordelijk is voor de financiële middelen en het regelen en benutten van subsidies van het Rijk.

In alle Brunsumse scholen zijn er CO2-meters in de lokalen geplaatst. Hierdoor is duidelijk wanneer de uitstoot te hoog is. Schoolbestuur Movare maakt inzichtelijk welke scholen in Brunssum slecht scoren met CO2-uitstoot in de klassen. We bezien gezamenlijk welke subsidiemogelijkheden (inclusief deadlines) er zijn voor zowel ventilatie als vergroening van schoolpleinen.

Voor de vergroening van de schoolpleinen wordt in 2023 met één van de scholen een pilotproject opgestart waaronder een Programma van Eisen wordt opgesteld en wie de financiering voor haar rekening neemt. Na evaluatie van het pilotproject worden de andere scholen uitgenodigd kennis te nemen van de realisatie van het groene schoolplein en wordt in samenspraak met de scholen een Programma van Eisen opgesteld en afgestemd op de mogelijkheden per school om een groen schoolplein te realiseren.

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek per school in samenwerking met de schoolbesturen naar de huidige klimaatinstallatie en het inzichtelijk maken van maatregelen en kosten • Opstarten pilotproject vergroening schoolplein bij een van de scholen • Inventarisatie subsidiemogelijkheden voor zowel klimaat als groene schoolpleinen • Realiseren van een goed binnenklimaat in de brede school Centrum in overleg met eigenaar Weller • Maken van een plan van aanpak inzake de ventilatie van scholen en groene schoolpleinen, inclusief het onderzoeken van beschikbare c.q. aanvullende budgetten/subsidiemogelijkheden. Hierbij ook inzichtelijk maken wie waarvoor verantwoordelijk is
2024 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> • In samenwerking met scholen aanpassen van de klimaatinstallatie op basis van de onderzoeksresultaten en de subsidiemogelijkheden. Voor de opdrachtverstrekking duidelijkheid krijgen wie verantwoordelijk is voor de financiële middelen en aanvragen en/of ontvangen van subsidies • Na evaluatie pilotproject vergroening van een schoolplein in samenwerking met de overige scholen een Programma van Eisen opstellen voor wat betreft groene schoolpleinen • Fasegewijs aanpakken en uitvoeren • Waar nodig actualiseren van het Integraal Huisvestingsplan (IHP), danwel het opstellen van een addendum bij het IHP

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Opstellen 'herstelplan corona'

1. Context/uitgangssituatie

Actiepunt 25 gaat over het opstellen van een herstelplan corona. Dit is tevens een overkoepelend punt dat vanuit de input van meerdere omgevingsgesprekken opgepakt wordt bij de verdere aanpak van het uitvoeringsprogramma. Actiepunt 25 is primair gericht op het kunnen inspelen op de noden van de Brunssumse samenleving vanuit het perspectief van gepaste ondersteuning bieden bij crises (zoals coronacrisis, maar ook energiecrisis).

Op dit moment ligt er een raadsvoorstel voor om het coronafonds te actualiseren c.q. om te vormen naar het reservefonds om zo in te spelen op actuele vraagstukken zoals energiearmoede. Dit heeft betrekking op dit actiepunt. In de verdere uitvoering en monitoring van dit fonds wordt er nauw gevolgd of dit actiepunt daarmee voldoende opgepakt wordt.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Afhankelijk van het raadsbesluit volgt een uitvoeringsplan met betrekking tot het crisis- en herstelfonds.

3. Activiteiten

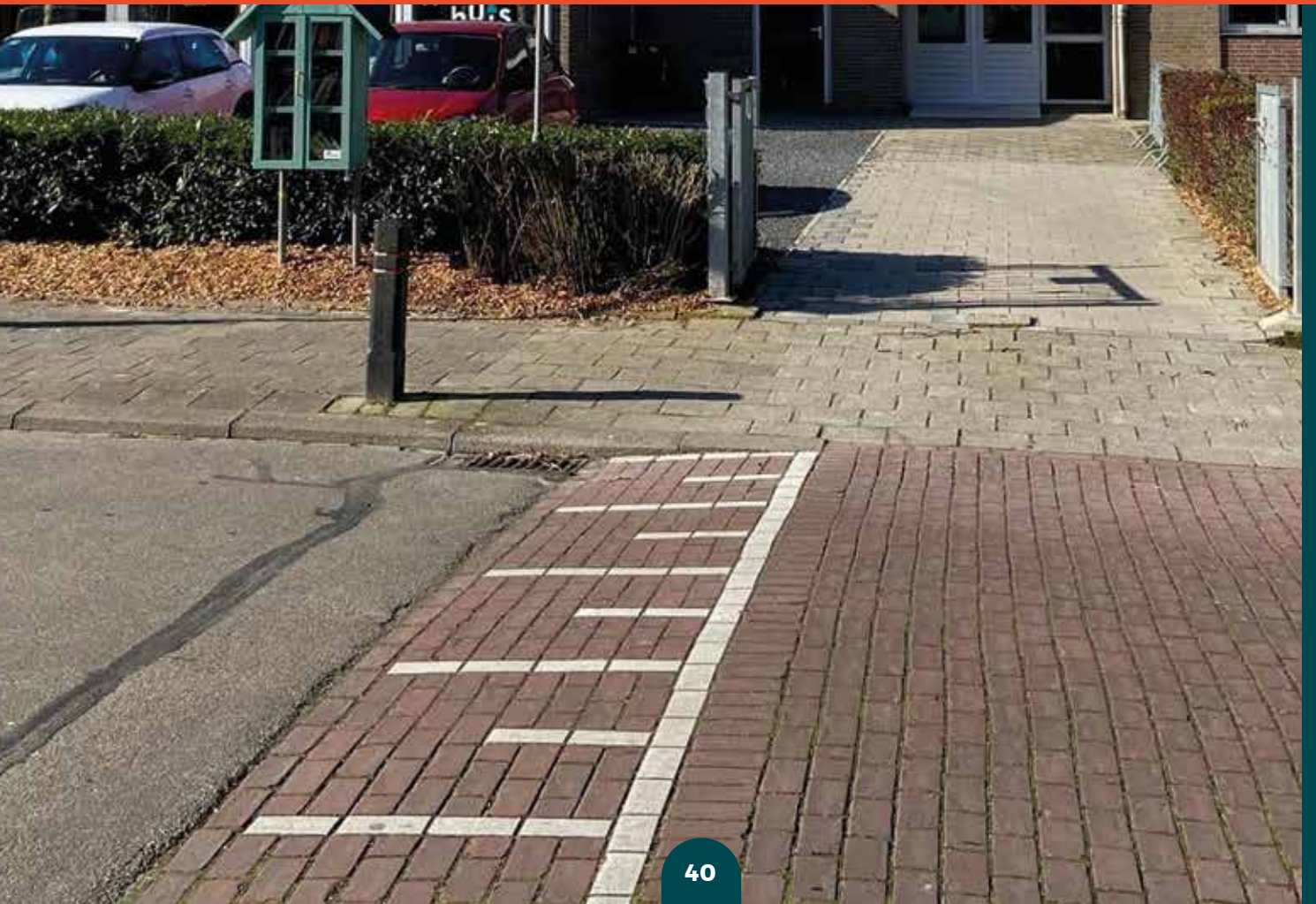
Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> Kaders crisis- en herstelfonds vaststellen (raadsbesluit) Uitvoeringsplan crisis- en herstelfonds
2024 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> Monitoring en terugkoppeling via P&C cyclus

4. Financiële vertaling

Reeds in raadsvoorstel opgenomen (€ 462.605,-). Betreft een overheveling vanuit het reserve Coronafonds, dat is opgenomen in de begroting van 2023.

Wijkgericht werken

Gesprek aangaan in Parkstadverband om de door het Rijk gesubsidieerde aanpak in Heerlen-Noord te verbreden naar andere kwetsbare wijken in de regio, waaronder Brunssum

1. Context/uitgangssituatie

In december 2021 is besloten om de komende drie jaar gefaseerd in iedere wijk een wijkbedrijf te realiseren. Omdat gemeente Heerlen met het Nationaal Programma Heerlen-Noord een langjarig programma heeft geïntroduceerd is een afspraak belegd om de samenwerking rondom deze aanpak te verkennen. Deze afspraak heeft op 13 januari 2023 plaatsgevonden en wordt vervolgd met een nadere verkenning op locatie in april 2023. In de tussentijd wordt in de ambtelijke organisatie de beweging naar programmatisch werken voorbereid tot een uitgewerkt voorstel en plan van aanpak.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

- Er is bestuurlijk en ambtelijk draagvlak en middelen voor een langjarige aanpak voor het wijkgericht werken vanuit één missie en visie en specifieke programmalijnen.
- Aanpak Heerlen- Noord wordt verbreed naar Brunssum met het doel de sociaal- en economische achterstand te verkleinen.
- De initiatieven en professionals zijn met elkaar verbonden. Onder de bezielende leiding van een programmamanager.
- Brunssum Noord is de eerste wijk om deze aanpak te implementeren.
- Doelen en resultaten van de aanpak zijn vooraf opgesteld en meetbaar en haalbaar.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Verkenning samenwerking Heerlen-Noord en programmabeschrijving (ook Regiodeal-subsidie), begroting, en inrichting team
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen jaarplan • Subsidiering 'derden' aanvragen • Implementatie aanpak
2025	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste evaluatie en herijking
2026	<ul style="list-style-type: none"> • Uitrol naar andere thema's en of wijken

4. Financiële vertaling

PM.

Verbreden van de wijkgerichte dienstverlening naar andere wijken op basis van de ervaringen in de pilot Noorderhuis

1. Context/uitgangssituatie

In december 2021 is besloten om de komende drie jaar gefaseerd in iedere wijk een wijkbedrijf te realiseren. Het doel van deze wijkgerichte dienstverlening is om samen met de wijkbewoners hun woon- en leefomgeving te verbeteren. In de nieuwe bestuursperiode gaan we door op de ingeslagen weg van het wijkgericht werken, waarbij periodieke evaluaties, het stellen van beleidskaders en het toepassen van passende vormen van burgerparticipatie (denk aan 'Brunssum – Samen aan zet') aan de basis staan van het verdere ontwikkelproces. De buurtnetwerken hebben al een slag gemaakt. Uitgevoerde acties naar continuïteit en herhaling zijn de sleutelwoorden.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

- Persoonlijk contact en aandacht zijn uitgangspunt
- Het vertrouwen in de gemeente Brunssum is gegroeid: bewoners benaderen de buurtnetwerken en wijkmanagers proactief
- De vele initiatieven zijn nauw met elkaar verbonden. Onder de bezielende leiding van een projectmanager wijkgericht werken
- De evaluatie wijkgericht werken en de daarbij gekozen missie en visie geeft verder richting aan het wijkgericht werken en de inzet van vrijwilligers in de wijken
- In elk stadsdeel is een team (vrijwilligers) actief, met een bestaande locatie als uitvalsbasis
- Er is een goed werkend systeem voor het ophalen en uitvoeren van klussen in de wijk en participeren door de inwoners van de wijk
- Er zijn buurtkrantjes gerealiseerd waarvan elke drie maanden een editie verschijnt

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie wijkgericht werken en onderzoek naar mogelijkheden dienstverlening in de wijk door WMO en Jeugd
2024 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> • Trainingen gericht op Ambtenaar 2.0 (of 3.0): dienstverlenende en mensgerichte houding en gedrag • Onderzoek naar en eventueel ontwikkeling van buurtkrantjes • Bijeenkomsten voor nieuwe buurtbewoners per twee à drie maanden
2025	<ul style="list-style-type: none"> • Uitrol van wijkcentra in alle stadsdelen is voltooid
2026	<ul style="list-style-type: none"> • Herijking wijkgericht werken en verder ontwikkelen

4. Financiële vertaling

Activiteit/project	I/S	Financiële mutaties t.o.v. begroting 2023			
		2023	2024	2025	2026
Uitrol integraal wijkgericht werken in alle stadsdelen		PM	PM	PM	PM
Ontwikkeling en uitgave van buurtkrantjes met informative, tips en oproepen	S		€ 12.000,-	€ 7.500,-	€ 7.500,-
Bijeenkomsten voor nieuwe buurtbewoners	S	€ 1.250,-	€ 2.500,-	€ 2.500,-	€ 2.500,-

Onderzoek instellen naar inrichting gemeentebreed vrijwilligersplatform voor hulp en ondersteuning van wijkbewoners, en hierbij de openbare bibliotheek betrekken

1. Context/uitgangssituatie

- Er is al een vrijwilligerscentrale, die wordt uitgevoerd door CMWW
- Er zijn veel initiatieven en nagenoeg elke partner werkt al met vrijwilligers
- Voor het 'soort' vrijwilligers dat we in willen zetten in de wijk bestaan nog geen definities en beleidsuitgangspunten. Eén en ander dient een plek te krijgen vanuit de visie: wijkgericht werken (op basis van de evaluatie pilot 2023)

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

- Persoonlijk contact en aandacht zijn het uitgangspunt en de zelfredzaamheid vergroten van de burgers is het doel
- De vele initiatieven zijn nauwer met elkaar verbonden
- De evaluatie wijkgericht werken en de daarbij gekozen missie en visie geeft verder richting
- aan het wijkgericht werken en de inzet van vrijwilligers in de wijken
- Beleid op het gebied van participatie is aangepast op de behoefte
- De rol van de bibliotheek in de wijkgerichte aanpak wordt groter en krijgt een spilfunctie

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	• Evaluatie wijkgericht werken en zo mogelijk opdracht aan bibliotheek voor extra taken CMWW
2024	• Bibliotheek en CMWW 'draaien' extra activiteiten met vrijwilligers voor burgers ten behoeve van het verstevigen van de zelfredzaamheid, zoals lezen, schrijven, digitale ontwikkeling, en hulp bij geldzorgen
2025	• Evaluatie resultaten extra wijkgerichte dienstverlening
2026	• Herijking wijkgericht werken en het meerjarig programma verder ontwikkelen

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Zorgdragen voor voldoende en toegankelijke AED's en reanimatie-vrijwilligers in alle buurten

1. Context/uitgangssituatie

Op 31 december 2022 waren er 319 (292 in 2021) inwoners aangemeld als burgerhulpverlener bij HartslagNu. In de gemeente Brunssum zijn 27 AED's aangemeld bij HartslagNu waarvan 23 AED's 24/7 bereikbaar en inzetbaar zijn. Dit is ruim 85 procent.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Doel voor 2023 zal zijn om zoveel mogelijk burgerhulpverleners te enthousiasmeren een (herhalings-)cursus reanimeren te gaan volgen om zo het Reanimatie Oproep Netwerk in stand te houden. In de gemeente Brunssum gaat het om ongeveer 130 burgerhulpverleners. Verder blijven we inwoners informeren over het belang van een Reanimatie Oproep Netwerk om zo het netwerk uit te breiden.

3. Activiteiten

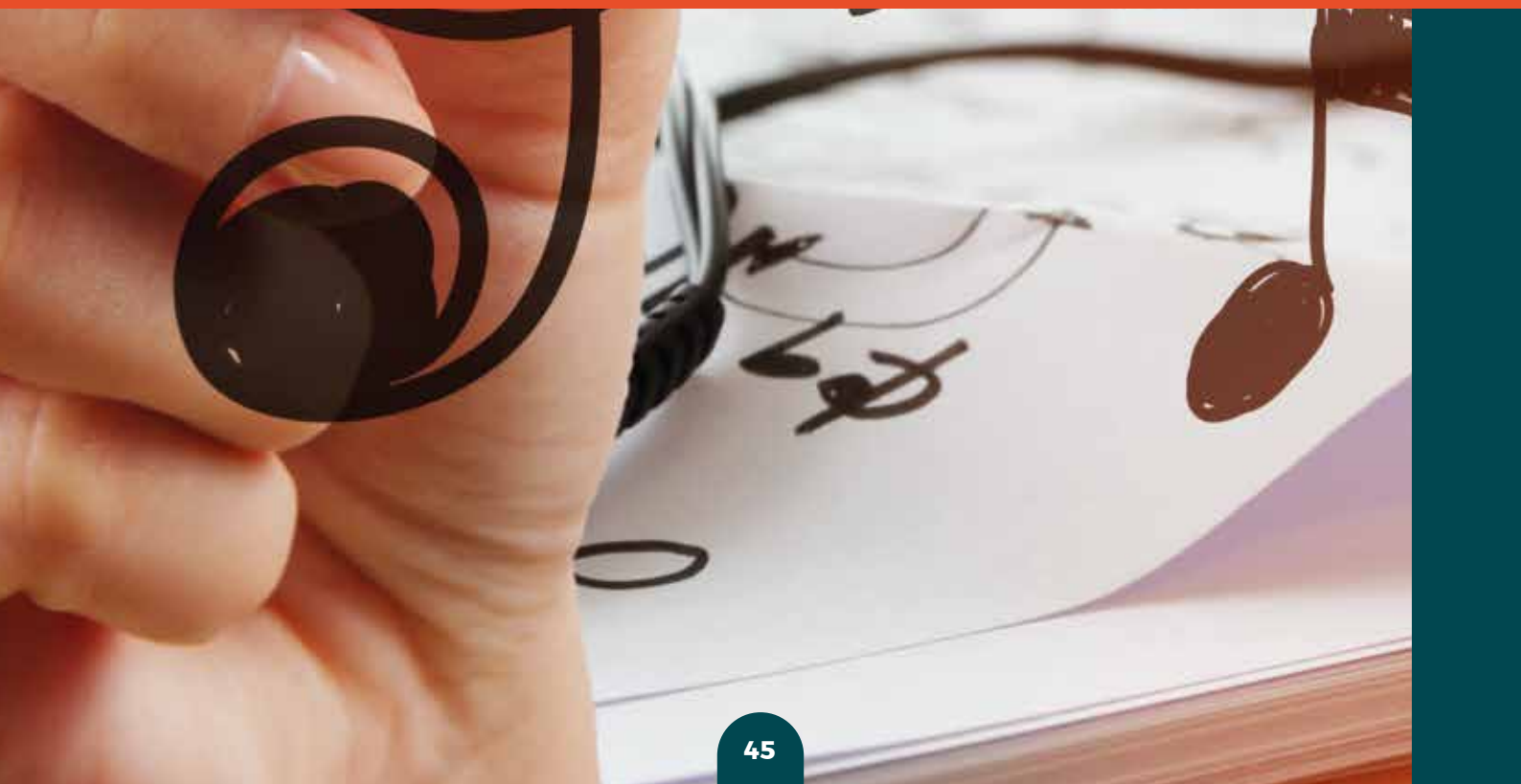
Jaar	activiteiten/ projecten
2023 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> Burgers enthousiasmeren om hulpverlener te worden en cursus te volgen en het netwerk te promoten

4. Financiële vertaling

Aan de uitvoer van dit actiepunt zijn vooralsnog geen kosten verbonden.

Sport en cultuur

- **Geven van een impuls aan het culturele klimaat in Brunssum, onder meer door voldoende budget, faciliteiten, ondersteuning en ambtelijke capaciteit**
- **Opstellen actieplan ‘verenigingen’ ter versterking levensvatbaarheid/zelfwerkzaamheid verenigingsleven.**

1. Context/uitgangssituatie

Kadernota cultuur

Nota: Advies professionalisering programmering en organisatie

Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan het leefklimaat in Brunssum. Wij vinden het van groot belang dat alle inwoners in aanraking kunnen komen met cultuur. Cultuur is belangrijk voor de samenleving en voor alle inwoners op individueel niveau. Cultuur in het algemeen, de culturele infrastructuur en de culturele voorzieningen in het bijzonder zijn middelen om een onderscheidend imago aan onze stad toe te kennen en te creëren. Bovendien wordt de ontmoeting intensiever door de aanwezigheid van een lokaal cultureel leven. Het belang van cultuur voor de Brunssumse samenleving en voor het individu uit zich in het feit dat mensen zich kunnen ontplooiën. Dat ze op eigen benen kunnen staan. Dat er sprake is van een positief gevoel. Het doel van cultuur in Brunssum is om zoveel mogelijk inwoners laagdrempelig deel laten nemen aan cultuur. Actief als muzikant, kunstbeoefenaar, zanger, toneelspeler, verhalenverteller, schrijver, rondleider et cetera. Of als passieve cultuurliefhebber en bezoeker van culturele activiteiten. Cultuur levert een bijdrage aan de vrijetijdsbesteding van de inwoners, aan het welbevinden en de gezondheid en aan de sociale cohesie.

De kansen:

1. *Het verbinden en samenwerken van de verenigingen en organisaties*
2. *Meer zichtbaar maken van het al reeds bestaande culturele aanbod en meer communicatie*
3. *Cultuureducatie, doorgroei en doorontwikkeling van jeugd*

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Het is de ambitie van alle partners in Brunssum om bij te dragen aan een levendig cultuurklimaat en aan een aangenaam woon- en leefklimaat en daarnaast inwoners zich te laten ontwikkelen. In gezamenlijkheid streeft men naar: meer eigen kracht, meer regie in het (culturele) veld, meer uitvoeringskracht en inventiviteit; meer eigen initiatief in de gemeenschap, het kantelen (minder gemeente, meer bottom-up), meer collectiviteit en samenhang, horizontale samenwerking, coöperatie tussen aanbieders (minder top-down), meer deelname/participatie door inwoners: dus vraaggerichter werken, meer draagvlak bij de bevolking, meer (financieel) partnerschap, een meerjarenbegroting, meer integraliteit met bijvoorbeeld gezondheid, werken, welzijn, meer onderlinge wisselwerking en last but not least ruimte voor vernieuwing. De regierol en de initiërende rol gaan de komende tijd dus meer naar de uitvoerders. De gemeente treedt terug. De gemeenschap is de spil.

3. Activiteiten

1. Actieplan verenigingen

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	• Uitwerking actieplan verenigingen middels muziekkkoord (vervolg op ingezette lijn 2022)
2024	• Stimulatie gezamenlijke activiteiten muziekverenigingen
2025	• Uitrollen actieplan naar zangkoren • Evaluatie structurele samenwerking/afstemming tussen de verenigingen
2026	• Herijking zelfredzaamheid verenigingen: welke ondersteuning nog nodig?

2. Communicatie/zichtbaarheid

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	• Structureel overleg communicatie, City branding en cultuur, start ontwikkeling kinderbeeldenroute en vullen culturele blok ONS Brunssum
2024	• Uitrol culturele plattegrond in samenwerking met Brunssum beweegt

3. Cultuureducatie

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	• Werven cultuurcoach, professionele ondersteuning culturele educatieve initiatieven
2024	• Uitbreiden/ versterken van huidige culturele/ creatieve aanbod

4. Financiële vertaling

Deels opgenomen in begroting 2023. Voor het overige zijn onderstaande mutaties te verwachten

Actie 1, 2 en 3	I/S	Financiële mutaties t.o.v. begroting 2023			
		2023	2024	2025	2026
Cultuurcoach /combinatie-functionaris/spil in het web (Hiervoor vragen we subsidie aan (GALA regeling).)		€ 45.000,-	€ 45.000,-	€ 45.000,-	€ 45.000,-

Realiseren van een nieuwe carnavalsloods

1. Context/uitgangssituatie

Brunssum kent een rijk verenigingsleven dat talloze sport- en culturele evenementen (ook bekend in de regio) organiseert. Deze activiteiten werken verbindend en zorgen ervoor dat onze inwoners zich kunnen ontplooiën en actief deel uit kunnen maken van de samenleving. Adequate ondersteuning vanuit de gemeente Brunssum, een goede voorzieningenstructuur en voldoende vrijwilligers zijn belangrijke randvoorwaarden.

Om een bijdrage te leveren aan de culturele evenementen wordt een nieuwe carnavalsloods gerealiseerd zodat inwoners van Brunssum actief deel kunnen nemen. De huidige carnavalsloods voldoet niet meer aan de huidige eisen en is qua opslag van wagens beperkt. De nieuwe loods heeft een grotere capaciteit voor opslag en er kan veilig gewerkt worden aan de wagens. Ook wordt rekening gehouden met mogelijkheden om leerlingen van het onderwijs in Brunssum kennis te laten maken met de traditie van carnaval.

2. Toekomstbeeld/ strefsituatie

In 2023 wordt in samenwerking met de plaatselijke carnavalsverenigingen voorbereidingen getroffen om te komen tot een nieuwe voorziening. De voorziening betreft een opslagloods voor circa dertig wagens, een ruimte waar reparatiewerken kunnen plaatsvinden en een aparte ruimte met sanitaire voorzieningen. In de aparte ruimte wordt rekening ermee gehouden dat educatie rondom het thema carnaval gegeven kan worden aan leerlingen van het onderwijs binnen Brunssum. De carnavalsloods voorziet in de behoefte van de gebruikers van de huidige loods en aan verschillende andere Brunssumse carnavalsverenigingen.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> In samenwerking met carnavalsverenigingen uitwerking programma van wensen Omgevingsgesprek en scenario uitwerking wat resulteert in een bestuurlijk voorstel inclusief goedkeuring investering en opbrengsten (huurpenningen per wagen)
2024	<ul style="list-style-type: none"> Aanbestedingstraject, realisatie en oplevering

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Evaluatie Sportnota en opstellen nieuwe nota Sportstimuleringsbeleid

1. Context/uitgangssituatie

Het huidige sport- en beweegbeleid van de gemeente Brunssum dateert uit 2006. Om aan te sluiten bij de huidige doelen zal er een nieuw sport- en beweegbeleid moeten komen.

2. Toekomstbeeld/streefsituatie

Het sportstimulerings- en gezondheidsbeleid is gericht op de gezondheid van alle Brunssumse inwoners en het verbeteren c.q. versterken van de vitaliteit en veerkracht van de jeugd.

Het geactualiseerde sportbeleid omvat de volgende 5 pijlers:

1. Inclusief sport en bewegen
2. Sportief opgroeien
3. Vitale sport- en beweegaanbieders
4. Waarde van sport
5. Duurzame sportinfrastructuur

3. Activiteiten

Momenteel wordt gewerkt aan het nieuwe sport- en beweegbeleid. Huis voor de Sport Limburg ondersteunt onze gemeente bij de uitvoering van dit proces. Om inhoud te geven aan het nieuwe beleid gaan we tijdens drie verschillende sessies in gesprek met beleidsambtenaren van de diverse domeinen, het maatschappelijke middenveld (verenigingen, sportbedrijven en sportieve individuen) en als laatste met de gemeenteraad. Aan de hand van deze gesprekken zal een evaluatie van het huidige sportbeleid plaatsvinden en een nieuw sport- en beweegbeleid 2023 – 2026 met een uitvoeringsagenda worden opgesteld.

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Voor de evaluatie van de Sportnota 2006 en het opstellen van de nieuwe nota sportstimuleringsbeleid zijn/worden drie sessies georganiseerd om input op te halen. De eerste met beleidsambtenaren van de diverse domeinen, de tweede met het maatschappelijke middenveld (verenigingen, sportbedrijven en individuen die zich om sport bekommeren) en de derde met de gemeenteraad. De planning is dat deze nota 13 juni 2023 in de gemeenteraad wordt behandeld. Vervolgens zal er een Uitvoeringsagenda worden opgesteld met een begroting voor de komende jaren.
2024 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren actiepunten Uitvoeringsagenda

4. Financiële vertaling

PM.

Opwaarderen Urbanpark in samenwerking met jongeren

1. Context/uitgangssituatie

Het skatepark van Brunssum is aan een update toe. Er is een vaste community van circa veertig tot vijftig jongeren die gebruik maakt van het park om te skaten, te basketballen, te voetballen of anderszins een urbane sport te beoefenen. De staat van het park laat echter te wensen over. De ondergrond is slecht, het is niet veilig om te gebruiken en de attributen zijn niet meer van deze tijd en voldoen niet meer aan de behoeften van de gebruiker. Ook is er meer potentieel in het gebruik van het park te behalen, maar door de huidige staat en het huidige aanbod aldaar wordt de locatie niet optimaal benut.

Om te komen tot een update is het zaak een brede analyse uit te voeren naar de behoeften die er zijn en de kansen die er liggen, de beleidsmatige koppelingen die vallen te maken en welke doelgroepen er te dienen zijn, maar ook wat de gevoelens zijn in de wijk over het park. De uitkomsten van deze analysefase bepalen de koers in de vorm van één scenario voorstellen.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

In 2026 beschikken we over een up-to-date Urbanpark dat voorziet in de behoefte van de bestaande gebruiker, maar ook nieuwe doelgroepen heeft aangeboord om (urbane) buitensport te beoefenen of om als toeschouwer het park te bezoeken. Het park is gerealiseerd met waarden die ook gelden in het centrumplan, zoals het oog voor duurzaamheid. Het nieuwe park sluit niemand uit, maar nodigt juist mensen uit om elkaar te ontmoeten en van elkaar te leren. In de tussentijd wordt ook een korte termijn aanpak opgestart met als doel de veiligheid in het gebied te waarborgen voor de huidige gebruikers.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> Analysefase en uitwerking programma van wensen. Omgevingsgesprek en scenario uitwerking wat resulteert in een bestuurlijk scenario voorstel inclusief budgetvraag Voor de korte termijn aanpak wordt de ondergrond en de attributen aldaar in samenspraak met de huidige gebruiker veilig gemaakt
2024	<ul style="list-style-type: none"> Aanbestedingstraject en start realisatiefase
2025	<ul style="list-style-type: none"> Realisatie en oplevering
2026	<ul style="list-style-type: none"> Samen met doelgroep reuring in het park organiseren

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Duurzaamheid

Stimuleren van het oprichten van een lokaal/regionaal energiebedrijf, zonder tussenkomst van de markt, met oog voor windenergie, zonneweides en andere innovaties**1. Context/uitgangssituatie**

In het kader van de energietransitie ligt er een kans om alle uitgaven aan energie in Parkstad binnen Parkstad te houden. In PALET is deze ambitie reeds vastgesteld. Het behouden van deze geldstromen in de regio kan middels een regionaal energiebedrijf. Dit energiebedrijf moet er ook toe leiden dat de energierekening minder afhankelijk wordt van geopolitieke veranderingen. Duurzaam opgewekte energie in de regio -zoals de ontwikkeling van een zonnepark op het Terca-terrein -kan een plek krijgen in dit regionaal energiebedrijf.

Het vormgeven van een regionaal energiebedrijf gaat over strategische keuzes maken zodat in stappen dit regionaal energiebedrijf opgebouwd kan worden. Een heldere stip op de horizon over de toegevoegde maatschappelijke meerwaarde is van belang om elke stap goed vorm te geven. Dit vraagt daarom een heldere visie, missie en het goede verhaal waar inwoners, ondernemers en de gemeente Brunssum graag onderdeel van willen uitmaken. De klassiek economische denkwijzen passen dan ook niet bij dit profiel. Het energiebedrijf stuurt op waardecreatie waardoor iedereen die participeert voordeel heeft van dit regionaal energiebedrijf.

In het kader van de energietransitie zien we dat meer draagvlak is voor publieke energievoorzieningen. Dit energiebedrijf kan dan ook bijdragen aan meer draagvlak waardoor inwoners en ondernemers in de gemeente Brunssum en regio energie willen van dit energiebedrijf. De publieke waarden en de meerwaarde voor de gemeenschap maken het verschil in de regio voor de energietransitie.

Gezien de schaalgrootte wordt de insteek waar Brunssum vooralsnog voor kiest een energiebedrijf op regionale (Parkstad)schaal.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Om tot het regionaal energiebedrijf te komen, is meer nodig dan alleen een entiteit. Er zal voldoende massa aan duurzame energie in de regio moeten zijn om goed van start te gaan. Daarbij is het ook van belang om een goede energiemix te hebben, zoals bijvoorbeeld de combinatie van wind- en zonne-energie. Het streven is daarom dat vanuit de verduurzamingsaanpak van onder andere de gemeente Brunssum, de energieopwekking kan worden toegevoegd aan dit energiebedrijf. Zo kan ook de gemeente Brunssum bijdragen aan het leveren van voldoende energie die vervolgens naar andere partijen kan worden geleverd.

Om deze basisvoorwaarden te creëren zal vanuit het gemeentelijk vastgoed invulling gegeven moeten worden aan de verduurzamingsopgave vanuit het Rijk, rekening houdend met ook de doelstellingen uit PALET. Ditzelfde geldt voor bijvoorbeeld de grootschalige opwek van elektriciteit op daken op bedrijventerreinen, maar ook bewoners met zonnepanelen moeten elektriciteit kunnen leveren en/of inkopen bij het lokaal energiebedrijf.

Het regionaal energiebedrijf beperkt zich (bij voorkeur) niet alleen tot elektriciteit. Ook initiatieven voor lokale collectieve warmte zouden bij voorkeur een plek kunnen krijgen in het regionale energiebedrijf. Dit kunnen netwerken zijn die bijvoorbeeld coöperatief tot stand komen door bewoners, de energiecorporatie, de gemeente Brunssum of een combinatie van deze partijen.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none">• Vanuit de stadsregio Parkstad worden onderstaande activiteiten uitgevoerd<ul style="list-style-type: none">▪ Uitwerken haalbaarheid businesscases regionaal energiebedrijf▪ Uitwerken haalbaarheid van coöperatief zon op dak bij woningcorporaties▪ Verdieping op participatiebeleid<ul style="list-style-type: none">◦ Borging van lokaal eigendom◦ Mogelijkheden van financiële participatie door gemeenten, bewoners of andere lokale stakeholders
2024	<ul style="list-style-type: none">• Op basis van de haalbaarheidsonderzoeken en resultaten kunnen vervolgstappen worden bepaald.

4. Financiële vertaling

PM.

Met voorrang opstellen van een (lokaal) Actieprogramma Energiearmoede

1. Context/uitgangssituatie

Energiearmoede manifesteert zich in woningen met een slecht energielabel (veelal oude woningen) waarbij de bewoners een relatief laag inkomen hebben. Er is sprake van energiearmoede als meer dan 10% van het inkomen wordt besteed aan de energierekening. Momenteel loopt een aanpak met eenvoudige bespaarmaatregelen, die helpen om te besparen, maar niet zorgen voor een substantieel lager energieverbruik. Deels kan ook vanuit gedrag bespaard worden op de energierekening (verwarming lager zetten, korter douchen enzovoorts). Om dit probleem structureel aan te pakken is het van groot belang goed te isoleren. Hoe beter woningen zijn geïsoleerd, hoe minder energie nodig is voor het verwarmen. Daarnaast is het van belang om zo veel mogelijk zonnepanelen te plaatsen op het dak en gebruik te maken van energiezuinige apparaten.

2. Toekomstbeeld/streefsituatie

In het kader van de uitwerking van de TVW 2.0 (Transitievisie Warmte) worden de start-buurtten bepaald waar de gemeente Brunssum tot 2030 actief aan de slag gaat met isoleren, waarna de woningen geschikt zijn om ook aardgasvrij te gaan verwarmen. Bij de uitwerking van een uitvoeringsplan per buurt, zal ook de haalbaarheid en betaalbaarheid voor bewoners worden vastgesteld.

Doordat energiearmoede een gevolg is van slecht geïsoleerde woningen zal in de aanpak een specifieke aanpak komen voor koopwoningen met een E, F of G-label. Voor dit deel zal een aanvraag voor middelen worden gedaan aan het Rijk. Deze middelen komen uit het nationaal isolatieprogramma. Woningcorporaties dienen voor eind 2028 de slechte energielabels uitgefaseerd te hebben. Voor particuliere verhuurders komt een verhuurverbod vanaf 2030 voor woningen met een slecht energielabel. Het regionaal isolatie- en verduurzamingsprogramma wordt een groeimodel waarbij steeds meer doelgroepen, maatregelen of instrumenten kunnen worden toegevoegd.

Momenteel lopen in twee buurten al verduurzamingsprojecten, waar vanuit het Rijk subsidie voor beschikbaar is gesteld. Die worden verder opgepakt en uitgevoerd:

- Lemmender energiezuinig en aardgasvrij (proeftuin aardgasvrij & VHF) loopt
- VHF Schuttersveld – isoleren van woningen.

Deze worden door het vergaand isoleren aardgasvrij voorbereid gemaakt. Inwoners die willen isoleren maar (nog) niet aan de beurt zijn of buiten de startbuurtten tot 2030 vallen, kunnen stappen zetten met het regionaal isolatie- en verduurzamingsprogramma. De TVW 2.0 en het regionaal isolatie- en verduurzamingsprogramma worden in 2023 gezamenlijk vastgesteld.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Korte termijn aanpak Energiearmoede –SPUK-middelen Rijksoverheid • Lange termijn aanpak – vaststellen medio 2023 door de gemeenteraad van de TVW 2.0 inclusief bepalen in welke buurten gestart wordt.
2024 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> • Startbuurtten op basis van TVW 2.0 – opstellen uitvoeringsplan, na vaststelling uitvoering geven aan het uitvoeringsplan • Uitvoeren regionaal isolatie- en verduurzamingsprogramma

4. Financiële vertaling

PM.

Verhogen verduurzamingsleningen en aansluiten bij Operatie Steenbreek

1. Context/uitgangssituatie

Duurzaamheidsleningen lopen vanuit de uitwerking van het regionaal isolatie-verduurzamings-programma (zie ook actiepunt 37). Per 1 januari 2023 is de gemeente Brunssum aangesloten bij Stichting Steenbreek. Doel van de deelname is het stimuleren van het vergroenen van private buitenruimten als middel om de gevolgen van klimaatverandering (hittestress, droogte en wateroverlast) tegen te gaan. In 2023 zal eerst een selectie van buurten worden gemaakt op basis van inventarisatie van reeds bestaande initiatieven waarvan in 2023 de eerste operaties gaan lopen. Plan is om in elke van de vijf wijken van Brunssum in ieder geval één project te starten. Stichting Steenbreek dient ook stevig bij te dragen aan bewustwording met het oog op klimaatadaptatie.

In de buurtaanpakken in het kader van de TVW 2.0 (Transitievisie Warmte) is het doel om in de wijkaanpakken -naast isoleren en aardgasvrij- dit vorm te geven (zie actiepunt 37), rekening houdend met:

- inperken hitte-eilanden;
- wateroverlast en knelpunten overstroming; en
- aanpakken droogteproblematiek.

In het proces in de buurt samen met de bewoners kan klimaatadaptatie als ontwerpogave voor de verduurzaming van de woningen worden meegenomen. Indien ook sprake is van de aanpak van de openbare ruimte, kan tevens de openbare ruimte klimaatrobuust worden ingericht. Eén en ander komt ook tot uiting in het Groenstructuurplan. Het klimaatrobust inrichten van Brunssum gaat hand in hand met de verbetering van de biodiversiteit en het vergroten van areaal natuur.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

In het kader van de uitwerking van de TVW 2.0 worden de startbuurten bepaald waar de gemeente Brunssum tot 2030 actief aan de slag gaat voor de energietransitie, zie actiepunt 37. In 2050 is Brunssum klimaatrobust ingericht. Waar het klimaatakkoord zich richt op mitigatie -met de TWV 2.0 als zeer belangrijk onderdeel- richt het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie zich op adaptieve maatregelen. Beide dienen in synergie, wijk voor wijk en buurt voor buurt te zijn opgepakt. Meer concreet betekent dit onder meer dat het percentage versteende tuinen substantieel afgenomen dient te zijn ten opzichte van 2022 (50% gemiddeld in heel Brunssum).

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Opzetten van vijf wijkgerichte projecten in het kader van Steenbreek • Evaluatie Steenbreek • Richting uitzetten naar de toekomst
2024 e.v.	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering (ondersteuning van) diverse maatregelen in de private ruimte

4. Financiële vertaling

De deelname zelf aan operatie Steenbreek is reeds opgenomen in de begroting 2023. Verdere kosten zijn PM.

Investeren in eigen duurzaamheidsmaatregelen zodat we als gemeente het goede voorbeeld geven

1. Context/uitgangssituatie

De gemeenten in Nederland hebben een voorbeeldrol als het gaat om het uitvoeren van het klimaatakkoord. Dit raakt de gemeente in brede zin. Het gemeentelijk vastgoed, grond, weg en waterbouw, maar ook het inkopen van producten en materialen spelen hierin een rol. Het is dan ook van belang dat de relevante beleidsterreinen en afdelingen invulling geven aan deze voorbeeldrol van de gemeente.

In 2030 is de eerste mijlpaal vanuit het Klimaatakkoord met daarin een overzicht van de opgaven en mijlpalen. Het beleggen van deze taakstellingen is een organisatievraagstuk dat past in de veranderingen van deze tijdsgeschiedenis. Hiervoor dient een gemeentebreed programma opgesteld te worden waarin onder andere de doelen, het proces en inhoud worden omschreven. Vooruitlopend hierop is één van de doelen de investeringen in het gemeentelijk vastgoed op het gebied van duurzaamheid en valt binnen het spoor verduurzamen gebouwde omgeving van het Klimaatakkoord.

De investeringen in het gemeentelijk vastgoed dragen bij aan de bewustwording in de omgeving en stimuleren draagvlak. Dit met als doel: het normaliseren van duurzaamheid en de bereidheid van de omgeving om ook stappen te zetten te vergroten. Ditzelfde kan worden toegepast vanuit de aanleg, beheer en onderhoud van de openbare ruimte, fysieke projecten van derden en door de afdeling inkoop kan de gemeentelijke voorbeeldrol verder bijdragen aan de benodigde stimulering van de vraag- en aanbodkant in de regionale economie.

2. Toekomstbeeld/streefsituatie

Alle medewerkers in de gemeente Brunssum dragen vanuit het eigen vakgebied bij aan de klimaatopgaven. Er wordt daardoor ook (nog) meer integraal gewerkt. Samenwerking tussen beleidsvelden over afdelingen heen creëren samen synergie zodat ook de voordelen van deze transitie worden benut. Een gemeentebreed programma -gebaseerd op een actueel vastgoedbeleid- geeft hierbij helderheid en duidelijkheid.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen van een actueel vastgoedbeleid Actualiseren en aanpassen van het accommodatiebeleid mede naar aanleiding van de energiecrisis
2024 e.v.	<ul style="list-style-type: none"> Vaststellen en beginnen met de gefaseerde uitvoering van het gemeentebreed Programma verduurzaming eigen vastgoed

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Onderzoeken welke (innovatieve) duurzaamheidsmaatregelen op de Oostflank mogelijk zijn

1. Context/uitgangssituatie

De gemeente Brunssum heeft de wens een toekomstbestendige gebiedsvisie op de Oostflank te maken. Dit wordt verder toegelicht bij actiepunt 46. Het onderzoeken welke innovatieve duurzaamheidsmaatregelen in dit gebied mogelijk zijn, wordt onderdeel van de gebiedsvisie. Op dit moment wordt het procesvoorstel om te komen tot een gebiedsvisie ontwikkeld.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

In 2026 is de gebiedsvisie Oostflank vastgesteld en in uitvoering. Het onderzoeken van duurzaamheidsmaatregelen in dit gebied, wordt hier onderdeel van.

3. Activiteiten

Dit proces wordt nauw afgestemd met de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg om activiteiten zo efficiënt mogelijk te laten plaatsvinden.

Jaar	activiteiten/ projecten
2023 en 2024	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen van een procesvoorstel en vervolgens van een gebiedsvisie voor de Oostflank, waar het onderzoeken van duurzaamheids-maatregelen in dit gebied onderdeel van uit maakt

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Economie, toerisme en recreatie

Voortzetten van lopende projecten transitie Rumpenerstraat

1. Context/uitgangssituatie

Als gevolg van diverse oorzaken staat de leefbaarheid in de Rumpenerstraat -een belangrijke entree naar het centrumgebied van Brunssum- onder druk. Middels een meerjarige gebiedsgerichte aanpak wordt beoogd samen met stakeholders in het gebied de stedenbouwkundige kwaliteit, veiligheid en leefbaarheid en openbare ruimte te verbeteren en hiermee versnelling aan te brengen in de beoogde transitie van de straat. Aan de hand van een aantal actuele ontwikkelingen wordt hierna de context uitgediept.

- I. De Rumpenerstraat doet mee met het Regio Dealproject “Stratenaanpak” (2022). Doel van dit project is vastgoedeigenaren te stimuleren en begeleiden bij het transformeren van hun (leegstaande) retailpand en daarmee de plancapaciteit detailhandel terug te dringen en nieuwe functies op het gebied van Wonen en Diensten te faciliteren.
- II. Onder de vlag van de Regio Deal worden op projectmatige basis activiteiten ondernomen op het gebied van de aanpak van ondermijning. Er is sprake van ondermijnende activiteiten, zoals illegale kamerverhuur, hennepplantages, illegaal stroomverbruik en drugsoverlast. De gemeente Brunssum werkt hierin samen met partner, zoals politie, stroomleveranciers, brandweer et cetera.

Ook staat in delen van de Rumpenerstraat de leefbaarheid onder druk door graffiti, achterstallig vastgoedonderhoud, verouderde reclame-uitstallingen, kamerverhuur, openbare orde problematiek, overlast door afval en een hoge bebouwingsgraad van de achterpercelen. Daarnaast is sprake van planologische functies die niet meer passen in het langetermijnbeleid van de gemeente Brunssum.
- III. Woningcorporatie Weller bereidt ten westen, flankerend aan de Rumpenerstraat, een herontwikkeling van de Componistenwijk voor. Het betreft een voorlopig programma van sloop van circa 102 wooneenheden en nieuwbouw van 82 wooneenheden. Dit in een combinatie van grondgebonden en gestapelde bouw.
- IV. De stadsregio Parkstad Limburg heeft in november 2022 een aanvraag ingediend voor de nieuwe Regio Deal. Doelstelling is net zoals voorgaande jaren het stimuleren van de sociaal-fysieke leefbaarheid en brede welvaart en de regio in sociaaleconomisch opzicht naar het Limburgs gemiddelde laten stijgen. Het accent ligt sterk op veiligheid en een sociaaleconomische en gebiedsgerichte aanpak. De gebiedsontwikkeling van de Rumpenerstraat sluit goed aan bij deze uitgangspunten.
- V. De gemeente Brunssum anticipeert op strategische verwervingen in het bovenste deel van de Rumpenerstraat. Het betreft een tweetal zones waar de vastgoed- en leefbaarheidsproblematiek zich nadrukkelijk manifesteert.
- VI. Vanwege de noodzakelijke vervanging van de riolering is een (gedeeltelijke) reconstructie van de Rumpenerstraat voorzien (voorlopige planning 2025-2026), in het verlengde van de reconstructie van de Bodempleinroute. Bij deze reconstructie wordt ook geanticipeerd op nieuw beleid op het gebied van mobiliteit, duurzaamheid en parkeren.
- VII. Voor het vastgoed dat momenteel gehuurd wordt door de stichting LVO zal een businesscase worden opgesteld. In deze businesscase zal aandacht zijn voor verduurzaming van het vastgoed. Dit hangt mede samen met de gedateerdheid van het vastgoed en met nieuwe ruimtebehoefte voor Internationale Schakelklassen.

Gelet op de verscheidenheid aan ontwikkelingen is een integrale en gebiedsgerichte aanpak wenselijk om regie te voeren op het geheel.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

In de komende periode (2023-2026) willen we gebruik maken van dit ‘momentum’ om de ontwikkeling van de Rumpenerstraat een slag verder te brengen. Het primaire doel is de leefbaarheid van de Rumpenerstraat te vergroten, de kwaliteit en waarde van het vastgoed en de openbare ruimte te verhogen en openbare orde- en ondermijningsproblematiek terug te dringen. De start is al gemaakt met het project Stratenaanpak (Regiodeal 1.0). In de aanpak wordt de dialoog gezocht met stakeholders in het gebied. Iets wat in de afgelopen periode al vorm gekregen heeft door overleg met partijen als LIDL, Weller, BPD, LVO, buurtnetwerk Centrum en diverse particuliere vastgoedeigenaren.

In de komende jaren (2023-2026) worden de volgende resultaten nagestreefd:

- De gemeente Brunssum stelt (op basis van de input van stakeholders) een startnotitie vast die op hoofdlijnen de opgave en voorgestelde aanpak beschrijft en het plangebied afbakt, waarbij verschillende deelgebieden worden onderscheiden.
- Deze startnotitie vormt de onderlegger voor een op te stellen gebiedsvisie waarmee bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak wordt gecreëerd en die de basis vormt voor (strategische) beleidskeuzes op het gebied van Ruimtelijke Ordening.
- De gemeente Brunssum begeleidt circa tien tot vijftien particuliere initiatieven, die voldoen aan de lokale en/of regionale ruimtelijke kwaliteitseisen op het gebied van wonen, stedenbouw, parkeren en duurzaamheid.
- Het aantal vierkante meter detailhandel (winkelfunctie) is afgebouwd met circa 2.000 m2 retail.
- Er is nieuwe woonkwaliteit toegevoegd in de Rumpenerstraat (circa vijftientig wooneenheden, combinatie bestaande en nieuwbouw en sociale-/ (middel) dure huur).
- De Componistenwijk is door Weller volledig gemoderniseerd door een programma van sloop en nieuwbouw.
- Er ligt een maatschappelijk gedragen ontwerp voor de (gedeeltelijke) reconstructie van de Rumpenerstraat.
- Er is nieuw perspectief met betrekking tot eventuele herontwikkelingsplannen van de LIDL (vastgoed en parkeerterrein).
- De gemeente Brunssum heeft via strategisch grondbeleid één of meerdere percelen verworven in het plangebied.
- Met betrekking tot de locatie van LVO zal een businesscase worden opgesteld en uitgewerkt.
- Het bestemmingsplan wordt geactualiseerd.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen startnotitie en/of gebiedsvisie • Project Stratenaanpak • Verkenning strategische verwervingen • Sloop/nieuwbouw Bristol locatie • Controles panden op ondermijning • Masterplan Componistenwijk Weller • Businesscase LVO-gebouw
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Doorvertaling gebiedsvisie in strategische aanpak • Project Stratenaanpak • Dossier Bristol • Masterplan Componistenwijk Weller • Voorbereiding reconstructie
2025	<ul style="list-style-type: none"> • Doorvertaling gebiedsvisie in strategische aanpak, • Actualiseren bestemmingsplan, ontwerp reconstructie
2026	<ul style="list-style-type: none"> • Doorvertaling gebiedsvisie in strategische aanpak • Reconstructie Rumpenerstraat

4. Financiële vertaling

Activiteit/project	I/S	Financiële mutaties t.o.v. begroting 2023			
		2023	2024	2025	2026
Opstellen gebiedsvisie		€ 50.000,-			
Plan van aanpak gebiedsontwikkeling Rumpenerstraat			PM	PM	PM

Opwaardering bedrijventerrein Haefland/Rode Beek

1. Context/uitgangssituatie

Het gebied Haefland-Rode Beek omvat drie van de acht bedrijventerreinen in Brunssum op het grensvlak van de wijken Brunssum Noord en Oost: Haefland, Rode Beek en Houserveld. In de vorige coalitieperiode is een start gemaakt met de gebiedsgerichte aanpak van de bedrijventerreinen. Op het bedrijventerrein Haefland is sprake van excessen op het gebied van reclame, ondermijning, illegale bewoning, parkeeroverlast en strijdigheid met bestemmingsplanvoorschriften. Het gebied is verkeersintensief doordat de route N274-Haefland-Kennedylaan wordt gebruikt door bewoners van Brunssum Noord, Centrum en West.

Het gemeentebestuur heeft een stringenter beleid in gang gezet en de ruimtelijke voorschriften aangescherpt. Ondernemers en vastgoedeigenaren zijn hierover schriftelijk geïnformeerd. Er vinden periodieke controles plaats door de gemeente Brunssum en er wordt gewerkt aan een plan voor reconstructie van het openbaar gebied. In 2023 zal samen met BTM Parkstad en lokale ondernemers een driejarig KVO-project worden opgestart.

In het gebied is sprake van diverse nieuwbouwontwikkelingen in verschillende fasering. Op kavels I en II van het bedrijventerrein Houserveld wordt momenteel een bedrijfsverzamelgebouw gerealiseerd in opdracht van Vastadis B.V. Daarnaast zijn er initiatieven aan de Molenvaart (Boxcomplex, zonnepark Vandemoortele en initiatief zonneweide I-Clean) en Haefland (nieuwe bedrijfshallen Eidams, Beckers en herinrichting terrein Kringloopcentrale).

Ten behoeve van de reconstructie is in de initiatief-/definitiefase een knelpuntenanalyse gemaakt en zijn uitgangspunten vastgesteld voor de nieuwe verkeerskundige inrichting van het Haefland.

Deze uitgangspunten zijn onder andere de inrichting van een 30 km-zone, het terugdringen van parkeren langs de rijbaan, het vervangen van de bestaande bomenstructuur, klimaatadaptieve maatregelen (onder ander vervangen riolering) en het omleiden van de recreatieve fietser. In het ontwerp wordt daar waar mogelijk en/of noodzakelijk maatwerk voor individuele ondernemers toegepast.

Bovenstaande ontwikkelingen pleiten voor een gebiedsgerichte regie en aanpak. In de aanpak wordt de dialoog gezocht c.q. samengewerkt met stakeholders in het gebied. Iets wat in de afgelopen periode al vorm gekregen heeft door overleg met partijen als BIB, BTM, Vastadis, bureau Verbeek, de commissie Bedrijventerreinen en lokale ondernemers/ambassadeurs.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

In de komende bestuursperiode (2023-2026) willen we het ondernemers- en vestigingsklimaat op Haefland-Rode Beek versterken in de brede zin van het woord. Dit betreft de openbare ruimte, het vastgoed, de private voorterreinen en veiligheid en leefbaarheid. De aanpak, zoals in de vorige coalitieperiode geïnitieerd, is meerledig;

- een strenger toezicht en handhaving van de geldende ruimtelijke voorschriften;
- het begeleiden van nieuwe ruimtelijke initiatieven;
- projectmatige aanpak van ondermijning, toezicht en handhaving;
- reconstructie van de openbare ruimte (wegdek, riolering, groen, en parkeren); en
- één en ander via een nauwe samenwerking met betrokken partners zoals de stichting Business in Brunssum, Bedrijventerreinen Management Parkstad en lokale ondernemers.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none">• opstart KVO-project• 2e fase flora en fauna onderzoek bureau Verbeek• Voorlopig Ontwerp reconstructie Haefland• Begeleiden van diverse (nieuw-)bouw initiatieven, projectmatige aanpak ondermijning
2024	<ul style="list-style-type: none">• KVO-project• Definitief Ontwerp reconstructie Haefland• Begeleiden van diverse (nieuw-)bouw initiatieven• Projectmatige aanpak ondermijning• Uitvoeringsbeleid
2025	<ul style="list-style-type: none">• KVO-project• Begeleiden van diverse (nieuw-)bouw initiatieven• Projectmatige aanpak ondermijning• Uitvoeringsbeleid
2026	<ul style="list-style-type: none">• KVO-project• Uitvoeringsbeleid• Tussentijdse evaluatie/monitoring

4. Financiële vertaling

Aan de uitvoer van dit actiepoint zijn vooralsnog geen kosten verbonden. Mocht er vanuit het project KVO bepaalde veiligheidsmaatregelen worden voorgesteld, dan komt hiervoor een college/raadsvoorstel.

Daadkrachtig uitvoeren van Centrumplan

1. Context/uitgangssituatie

In september 2020 is de gemeenteraad unaniem akkoord gegaan met de centrumvisie (2020-2026) en het bijbehorend uitvoeringsprogramma. De facelift van het centrumgebied moet niet alleen zorgen voor een ruimtelijke upgrade, maar ook voor een levendig en gezellig centrum dat daarmee toegevoegde waarde krijgt voor inwoners, ondernemers en bezoekers van buitenaf. In deze coalitieperiode brengen we de plannen voor het centrum daadkrachtig ten uitvoer. Een goede samenwerking en gezamenlijke planvorming met ondernemers en omwonenden is hierbij een belangrijke succesfactor. Hierover communiceren we op gezette tijden met elkaar.

Het uitvoeringsprogramma is inmiddels verder uitgewerkt en kent een samenhangend geheel van projecten en andere initiatieven die samen gaan leiden tot het verwezenlijken van de visie. Als kwaliteitskader hanteren we het Stedenbouwkundig kwaliteitskader Brunssum-Centrum. De financiering wordt per project/initiatief geregeld. Er is regelmatig ook een uitvoering van staand (sectoraal)beleid, bijvoorbeeld: woningbouw, economie, welzijn en verduurzamen. Het programma kent wel een voorbereidingskrediet ten behoeve van de programmauitvoering in algemene zin (programmabegroting P045002). Dit geeft slachtkracht wanneer de financiering nog niet helder is en toch gestart moet worden. Het krediet helpt ook inzet en activiteiten op programmaniveau te financieren die niet toe te schrijven zijn aan een specifiek project of activiteit. Denk aan omgevingsmanagement, communicatie en planning & control.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

De benodigde transformatie van het centrumgebied duurt jaren. De centrumvisie betreft de periode van de komende tien tot twintig jaar en gaat in op de algemene uitgangspunten en kaders voor de thema's: wonen, diensten en ontmoeten. Een belangrijke activiteit is het kwalitatief verbeteren van de bebouwing en omliggende openbare ruimte. Dat is een dynamisch proces. Onder meer, omdat de uitvoering van de plannen afhankelijk is van de mogelijkheden die er zijn om benodigde gronden strategisch te kunnen verwerven.

Via een programmatische aanpak wordt op het niveau van de doelen van de gewenste transformatie gestuurd. Het uitvoeringsprogramma beslaat de periode tot en met 2026 en is in meer detail uitgewerkt voor de periode 2022-2024. De aangepaste titel van deze uitwerking -Ons Nieuwe Centrum- sluit beter dan het Centrumplan aan bij wat we met de communicatiestrategie beogen. In deze coalitieperiode brengen we de plannen voor het centrum daadkrachtig ten uitvoer.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	Gebiedsontwikkeling Victoriapark: <ul style="list-style-type: none"> • Actualiseren van de fasering en actualisering van de GREX • Actualisering van projecten/activiteiten binnen het programma, op basis van de keuzes die de gemeenteraad maakt ten aanzien van de gewijzigde fasering/GREX
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren geactualiseerde projecten en activiteiten
2025	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren geactualiseerde projecten en activiteiten
2026	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren geactualiseerde projecten en activiteiten

4. Financiële vertaling

PM.

Voortzetten samenwerking met Streetwise

1. Context/uitgangssituatie

De gemeente Brunssum werkt, net als alle andere Parkstad gemeenten, met Streetwise samen voor het aan aantrekken en begeleiden van nieuwe ondernemers. De samenwerking met Streetwise is voor Brunssum gericht op het persoonlijk en laagdrempelig begeleiden van nieuwe of verplaatsende ondernemers naar hun droomlocatie binnen het centrumgebied alsmede in het winkelgebied van Treebeek. De begeleiding ziet toe op zaken als het opstellen van bedrijfsplannen en/of exploitatiebegrotingen, voeren van onderhandelingen met vastgoedpartijen namens de cliënten et cetera. De samenwerking is operationeel van aard.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

In de centrumvisie streven we naar een bezettingsgraad van het winkelaanbod van 90%. Duurzaam ondernemerschap is dan ook van belang om deze doelstelling te bereiken. Begeleiding door Streetwise is dan ook een belangrijke processtap voor het behalen van deze doelstelling, omdat zij garant staan voor een zeer hoog slagingspercentage van begeleidde ondernemers.

Opgemerkt dient te worden dat Streetwise slechts één schakel of één partij is in een grote set aan maatregelen en diensten voortkomende uit de strategie gericht op het verbeteren van het vestigings- en ondernemersklimaat in Brunssum. Beleid hieromtrent wordt in 2023 opgeleverd. Het succes van Streetwise is verder ook zeer afhankelijk van het beleid dat wordt gevoerd door de gemeente. Sinds er een centrumplan is, een stimuleringsregeling, de cadeaukaart, communicatie over het centrumplan et cetera neemt de interesse in Brunssum om te ondernemen toe. Doorverwijzing naar Streetwise door de gemeente vindt veelvuldig plaats, maar er zijn ook enkele nieuwe ondernemers die zich bij hen direct hebben gemeld naar aanleiding van gedeelde promotiecampagne.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	• Zeswekelijks casuoverleg met Streetwise

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Doorontwikkelen Cadeaukaart Ons Brunssum

1. Context/uitgangssituatie

Op 9 november 2020 heeft het college van burgemeester en wethouders besloten akkoord te gaan met het opstarten van de pilot gericht op het opstarten van een lokaal cadeaukaartsysteem in samenwerking met de lokale ondernemers(verenigingen). Het doel van deze cadeaukaart was aanvankelijk meerledig. Het college van burgemeester en wethouders beoogden met de cadeaukaart een betaalmiddel te realiseren die inzetbaar zou zijn bij de lokale detailhandel, recreatie, hotels, horeca, diensten en cultuur met als doel:

1. Lokaal bestedingspatroon stimuleren
2. Leegstand reduceren
3. Meer "nieuwe" klanten
4. Krachtig signaal voor (nieuwe) ondernemers
5. Goede verhouding creëren tussen ondernemers en gemeente Brunssum
6. Lokale trots uitdragen en aanwakkeren
7. Marketing en communicatiemiddel

Vanwege corona-maatregelen (onder andere een lockdown) is de cadeaukaart niet in december 2020, maar in juni 2021 live gegaan. De verlate livegang heeft geleid tot een ander initiatief: een cadeaukaart voor ieder Brunssums huishouden, om zo de lokale economie een injectie te geven. De afspraak was om de cadeaukaart in september 2021 te evalueren, maar vanwege voornoemde omstandigheden is de evaluatie doorgeschoven naar 2023.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

De gemeente Brunssum is pilot eigenaar, maar een systeem als dat van de cadeaukaart is in den lande niet gebruikelijk om te beheren en uit te voeren vanuit "de overheid". Het streven is dat het totale systeem op termijn wordt belegd buiten de gemeente Brunssum: in een organisatie als citymanagement of de ondernemersvereniging. De cadeaukaart kent op termijn ook meerdere functies, zoals bijvoorbeeld een spaar- of loyaliteitsysteem en is ook digitaal ontsloten via een eigen portaal, waar de kaart gekocht kan worden en mogelijk gepersonaliseerd kan worden qua ontwerp.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	• Evaluatie, uitvoeren amendement cadeaukaart ieder huishouden
2024	• Rechtsvorm extern oprichten voor beheren en uitvoeren cadeaukaart
2025	• Overdracht een doorontwikkeling cadeaukaart functionaliteiten
2026	• Doorontwikkeling cadeaukaart functionaliteiten

4. Financiële vertaling

Aan de uitvoer van dit actiepoint zijn vooralsnog geen kosten verbonden.

Faciliteren markt en kermis

1. Context/uitgangssituatie

De markt op de Kerkstraat en de kermis –die beide ooit floreerden- kennen beide in hun initiële opzet een teruglopende interesse, behoefte en daarmee bezoekersprofiel. De tendens is dat de kleine weekmarkt zonder aanpassing op termijn niet meer zal bestaan. De redenen van deze ontwikkeling zijn meerledig, zoals: vergrijzing, concurrentie, digitaal winkelen, weinig spannend en verrassend aanbod en gebrek aan ondernemerschap en innovatie.

De kermis heeft last van concurrentie, zoals pretparken en evenementen. Andere factoren die meespelen in de teruglopende interesse zijn: hoge kosten en agressie-incidenten. Het aantal inschrijvingen van kermisexploitanten loopt terug. Net zoals de weekmarkt heeft de kermis moeite om zich door te ontwikkelen en te vernieuwen.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

In 2026 hebben we voor beide trajecten een stip op de horizon over waar we met de weekmarkt en de kermis naartoe gaan. Blijven ze en zo ja in welke mate?

3. Activiteiten

Een belangrijke functie die de markt altijd heeft gehad is de sociale component: het is een plek voor ontmoeting. Dit is zelf op de dag van vandaag nog steeds een behoefte van de centrumbezoeker. Echter het aanbod speelt hier niet voldoende op in, waardoor dit potentieel niet voldoende wordt benut. Dit betekent wel dat er nog ontwikkelpotentieel is om te experimenteren. Voor de korte termijn worden op thematische wijze activiteiten gekoppeld aan de weekmarkt op basis van natuurlijke aanhaakmomenten, zoals: carnaval, Halloween en kerst. Op deze manier wordt geprobeerd een aantal keer in het jaar een surplus te creëren voor de weekmarkt door extra activiteiten eromheen te organiseren en te promoten. Daarbij dient dan actief te worden geacquireerd op thema completerende, maar ook op nieuwe marktkeuzes.

Voor zowel de weekmarkt alsmede de kermis lijkt het nodig een doelgroepenstrategie te voeren, maar ook om na te denken over de identiteit van de activiteit. Wat ben ik? Wat wil ik zijn? Voor wie ben ik er? Wie heeft waar behoefte aan? Pas dan kun je de strategie ontwikkelen gericht op het “hoe” te bereiken. De analysefase naar behoeften is in deze situaties van groot belang, want deze bepaalt de verdere koers en geeft antwoord op de toekomstbestendigheidsvraag.

Gaande het proces om de stip op de horizon te ontwikkelen wordt voor de kermis wel al op pilotbasis onderzocht aan welke knoppen kan worden gedraaid om tot meer inschrijvingen te komen en tot meer bezoekers. Zoals: het niet in rekening brengen van standplaatsgelden, maar wel de reclamegelden te verhogen om het randomprogramma meer elan te geven. Verder wordt in 2023 ook een deel van de organisatie buiten de deur belegd bij een kermisexploitant met een duidelijke opdracht om meer exploitanten aan te trekken. De bonnenboekjes worden vernieuwd en gemoderniseerd en er wordt ingezet op een merkontwikkeling van de Brunssumse kermis, waardoor in promotionele zin ook stappen zijn te maken.

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	• Analyse fase, omgevingsgesprekken, pilot Kermis
2024	• Beleidsmatige traject voor beiden
2025	• Uitvoering beleid
2026	• Uitvoering beleid en tussentijdse evaluatie

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Concretiseren en uitvoeren van Intentieovereenkomst met JFC.**1. Context/uitgangssituatie**

We zetten in op behoud van de Joint Force Command (JFC) in Brunssum. Niet alleen vanwege de economische impact die van de basis uitgaat, maar ook omdat van ons als gastgemeente mag worden verwacht dat we er alles aan doen om de JFC-medewerkers en hun familie zich thuis te laten voelen in de gemeente Brunssum en te betrekken bij onze samenleving. De intentieovereenkomst, die enkele jaren geleden is opgesteld, willen we dan ook gestand doen en concreet vormgeven.

In de intentieovereenkomst zijn de volgende afspraken gemaakt:

- *“Explore the possibilities and mutual benefits for the establishment of a joint housing office to facilitate the provision of accommodation to the JFCBS staff and families”*
- *“Support a more customer friendly procedure for tax-free shopping facilities in The Netherlands in general and in the municipality in particular for entitled JFCBS staff and families”;*
- *“Cooperate in social and cultural events, like Christmas festivities, with the intent to hold at least two events per year”;*
- *“Allow for organized-events the use of municipal sports fields upon availability in the municipality for the use of JFCBS and, in turn, the use of the JFCBS sports fields upon availability for the use of the municipality”;* en
- *“In addition to the above, in general, better integrate the international JFCBS community into the Brunssum community, to the mutual benefit of both communities”.*

Veel afspraken uit de intentie overeenkomst zijn al concreet gemaakt:

- Samen met JFC en USAG zijn we tot het inzicht gekomen dat niet een ‘joint housing office’ het doel moet zijn, maar dat de internationale gemeenschap in Brunssum zich thuis moet gaan voelen in het nieuwe centrum en de voorzieningen die er voor alle Brunssummers zijn.
- JFC/USAG handelt de BTW-teruggave tegenwoordig vanuit de basis zelf af. Daarmee is dit punt van de intentieovereenkomst gerealiseerd.
- Momenteel is er een samenwerking met JFC bij de dodenherdenking, Poppy Day en herdenking neerstorten Lancaster. Bij overige evenementen is er nog geen samenwerking met JFC.
- JFC mag kosteloos gebruik maken van de voetbalvelden. JFC regelt in goed overleg met verenigingen en de gemeente Brunssum het jaarlijks in gebruik nemen van de sportvelden van SV Langeberg. Het in gebruik nemen van een voetbalveld door JFC zal geschieden onder specifieke voorwaarden die ook gelden voor andere partijen (bijvoorbeeld scholen) die gebruik willen maken van de accommodatie.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

De internationale doelgroep in Brunssum is sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw niet meer weg te denken in de gemeenschap. In eerste instantie met de komst van de gastarbeiders gerelateerd aan de voormalige mijnen gevestigd in Zuid-Limburg en later het NAVO-gezelschap dat zich in Brunssum heeft gevestigd. Dit maakt dat Brunssum een plek is waar veel internationale mensen tijdelijk of voor een langere periode verblijven en ze dus ook gebruik maken van de faciliteiten die Brunssum te bieden heeft. In 2022 is een onderzoek gestart naar wat deze specifieke doelgroep nodig heeft om zich 'thuis' te voelen in Brunssum. Zo kunnen we ze beter bedienen tijdens hun verblijf en hun te interesseren in Ons Nieuwe Centrum. Met vijf militairen van JFC is inmiddels een interview afgenomen. Om valide en betrouwbare conclusies te kunnen trekken ten aanzien van hun behoeften loopt het onderzoek in 2023 door. Het streven is om dan ook interviews af te nemen bij militairen van USAG. Verder is internationalisering één van de leidende thema's bij de herinrichting van het centrum. In 2026 is het centrum zodanig ingericht dat ook internationale mensen zich thuis voelen en tijd besteden in het centrum van Brunssum

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none">• Opleveren resultaten onderzoek wat internationale mensen nodig hebben om zich thuis te voelen en zo nodig vertalen in actiepunten
2024 - 2026	<ul style="list-style-type: none">• Resultaten onderzoek toepassen in inrichting en opzet nieuw centrum / uitvoeren actiepunten

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Regie nemen bij herstructurering Oostflank met structureel ambtelijke capaciteit**1. Context/uitgangssituatie**

Gemeente Brunssum, regio en provincie hebben de wens om de Oostflank te herontwikkelen. De Oostflank van Brunssum wordt regionaal gezien als één van de laatste kansrijke ontwikkelgebieden van Zuid-Limburg. De Oostflank ligt nabij de recent aangelegde Buitenring en beschikt over een eigen afrit. Hierdoor is het gebied goed ontsluitbaar en hierdoor economisch kansrijk. De provincie en regio hebben allen interesse uitgesproken in het gebied en zijn bereid samen met de gemeente Brunssum te investeren. Hetgeen heeft geleid tot de strategische aankoop van de groeve Mourik (76 hectare). Naast groeve Mourik beschikt het gebied over meerdere grote terreinen met verouderde industrie of braakliggende panden en kavels.

De maatschappij staat voor een aantal grote opgaven die allen een claim op de ruimte hebben. Voorbeelden zijn de energietransitie, klimaatadaptatie en het milieuvraagstuk stikstof. Voor de energietransitie is het gebied aangeduid als 'zoekgebied' voor de Regionale Energie Strategie en dient er duurzame energieopwek gerealiseerd te worden.

Het gebied is omsloten door twee natura 2000-gebieden (de Brunsummerheide en de Tevenerheide), de Schinveldse bossen en het recreatie-natuurgebied Schutterspark. Het stikstofdossier bemoeilijkt nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en vraagt bovendien om maatregelen om bestaande natuurgebieden te versterken en uit te breiden.

De Oostflank is van oudsher een industrieel gebied met veelal verouderde industrie. Dit en de menging van verschillende functies geeft de Oostflank een rommelige en gedateerde uitstraling. Dit aangezicht is met de aanleg van de buitenring blootgesteld aan de regio en daarmee ontstaat de wens om het gebied op te knappen.

De gemeente Brunssum heeft met de Oostflank de kans om economische en maatschappelijke ontwikkeling mogelijk te maken. Om hierin zelf zoveel mogelijk regie te hebben als gemeente, is er structureel ambtelijke capaciteit nodig. Die capaciteit is er inmiddels.

Op dit moment werkt de gemeente Brunssum samen met stadsregio Parkstad Limburg, provincie Limburg en grondeigenaren aan de herontwikkeling van de Oostflank via drie samenhangende projecten/processen:

- de aankoop en ontwikkeling van de groeve Mourik;
- een grondruilconstructie in het entreegebied Kranenpool/Ganzepool; en
- het verdiepen van het ambitiedocument Oostflank.

Daarnaast mist momenteel een overkoepelende visie waarmee ontwikkeling met sturing, regie en planmatige voortgang kan plaatsvinden. Het gebied ontwikkelt zich momenteel in een 'willekeurige' richting en dat is met de groeiende externe interesse onwenselijk.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Het toekomstbeeld is dat de Oostflank zich economisch en maatschappelijk ontwikkelt met behoud en ontwikkeling van naastgelegen natuur.

3. Activiteiten

- Een ontwikkelstrategie voor de herontwikkeling van de groeve Mourik opstellen samen met de provincie en met Parkstad Limburg.
- Uitwerking van de intentieverklaring met firma Bontrup. Aangegaan om de noodzakelijke opwaardering van het 'Entreegebied Buitenring/Kranenpool en Ganzepool' binnen de kaders van het ambitiedocument Oostflank mogelijk te maken.
- Een gebiedsvisie Oostflank opstellen met als doel samenhangende en integrale ontwikkeling in het gebied mogelijk te maken. De visie dient als leidraad en kader bij het uitwerken van toekomstige plannen voor de verschillende locaties in het gebied.

4. Financiële vertaling

Deels opgenomen in begroting 2023. Voor het overige PM.

Opstellen van realistisch uitvoeringsplan Akkerbrug

1. Context/uitgangssituatie

De Akkerweg is een particuliere weg die in het verleden altijd heeft opengestaan voor wandelend publiek en gold als de verbinding tussen Merkelbeek en Brunssum-west. Door de aanleg van de Buitenring is het doorgaande karakter van de weg niet meer aanwezig. Met de doorsnijding van de Akkerweg is het Landgoed Amsterade aan de noordzijde alleen nog bereikbaar via de op enige afstand gelegen Brunsummerweg. Daardoor bestaat geen gelegenheid meer om een “ommetje” door het Buitengebied te maken.

De Akkerbrug is om velerlei redenen van belang: ecologisch, cultuurhistorisch en toeristisch-recreatief. Toeristisch-recreatief is deze brug een belangrijke schakel in de groene wandelroute Brunsummerheide, Heidserpark, Trichterbos, Leeuwbos (Geboortebos), landgoed Amsterade en het buitengebied.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

De gemeente Brunssum wenst de voormalige verbinding weer te herstellen met een brug. Het college van burgemeester en wethouders heeft het streven om uiterlijk eind 2023 met een realistisch uitvoeringsplan naar de gemeenteraad te gaan, waarbij we gelijk optrekken met de gemeente Beekdaelen en de Provincie Limburg.

3. Activiteiten

Om te komen tot een realistisch uitvoeringsplan moeten diverse stakeholders betrokken worden. In het verleden zijn al verkennende gesprekken met de verschillende stakeholders gevoerd. Dit heeft echter nog niet geleid tot concrete resultaten. De aankoop van de benodigde gronden die niet in eigendom zijn van de gemeente Brunssum zijn, is op dit moment financieel niet haalbaar. Er worden nu alternatieve scenario's uitgewerkt om de onderhandelingen over de benodigde grond opnieuw op te pakken.

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Gesprek voeren met Beekdaelen (eind 2022) • Uitwerken onderhandelsstrategie • Gesprekken voeren met stakeholders • Presenteren uitvoeringsplan

4. Financiële vertaling

PM.

Een integrale visie opstellen voor de toeristisch-recreatieve ontwikkeling van Brunssum

1. Context/uitgangssituatie

De vrijetijdseconomie gaat zowel over verblijfstoerisme als over (dag)recreatie, zoals wandelen, fietsen, recreatief winkelen, musea en evenementen. Het gaat om alles wat 'leuk is om te doen' in Brunssum, voor zowel inwoners als bezoekers. Op dit moment zijn de gewenste resultaten die te maken hebben met het domein vrijetijdseconomie afzonderlijk van elkaar beschreven in individuele nota's, zoals: Citybranding, Cultuurbeleid, Sportbeleid, Evenementenbeleid en Uitvoeringsbeleid toerisme en recreatie. Doelen zijn niet op elkaar afgestemd en integraliteit op diverse lagen ontbreekt. Het wensbeeld is een integrale visie op de sector breed, met SMART doelen waaraan alle sectoren individueel doch integraal bijdragen. Juist vanuit die verbindende kracht biedt de sector Vrijetijdseconomie oplossingen voor uiteenlopende vraagstukken op het gebied van publiek-private samenwerkingen.

Het doel van een integrale visie is het versterken van de vrijetijdseconomie, het benutten van kansen die de sector biedt waardoor deze sector een sterkere pijler onder het economisch beleid van de gemeente Brunssum kan worden. Het resultaat van de visie levert een positieve bijdrage aan het woon- en leefklimaat. Vrijetijdseconomie is bij uitstek een thema wat de trots van de lokale inwoner beïnvloedt. Een duidelijke visie en de uitvoering daarvan dragen dan ook bij aan de toename van trots en daarmee op termijn ook binding met de gemeente. Dit is ook de strategie van Citybranding. Ook draagt het bij aan het behoud van cultuur en cultureel erfgoed. Het biedt een duidelijk vestigingsklimaat voor ondernemers. Met een goede visie worden ondernemers uitgedaagd en gestimuleerd om een bijdrage te leveren. Ondernemerschap wordt bevorderd en innovatieve arrangementen worden gestimuleerd.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Het toekomstbeeld is minimaal dat er een gedragen "integrale" visie ligt. Gedragen intern, maar ook met de externe partners en herkenbaar voor de inwoners, ondernemers en mogelijk ook de regio.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Data onderzoek • Stakeholdersanalyse • Verkennen en vormen projectgroep
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Visie opstellen en aan gemeenteraad voorleggen

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in de begroting 2023.

Brunssum in samenwerking met Visit Zuid Limburg als toeristisch-recreatieve trekpleister in de markt zetten

1. Context/uitgangssituatie

Visit Zuid-Limburg voert promotie en marketing voor geheel Zuid-Limburg als vakantiebestemming. Via verschillende marketingstrategieën worden deelregio's zoals Parkstad of het Heuvelland gepromoot. Visit Zuid-Limburg wordt per gemeente betaald op basis van het inwonersaantal en opereert op drie niveau's: informatiemarketing, bestemming-ontwikkeling en bestemmingsmarketing.

Op dit moment is er voor Brunssum geen governance om optimaal in te spelen op de activiteiten van Visit Zuid-Limburg. Informatie is verouderd en er wordt onvoldoende gebruik gemaakt van het vliegwiel wat de marketingcampagnes van Visit Zuid-Limburg bieden. Ook wordt de expertise van Visit Zuid-Limburg niet benut als het gaat om het congruent ontwikkelen van toeristische producten.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Het uiteindelijke doel is het ontwikkelen en vermarkten van Brunssum als één bestemming op basis van de drie bovengenoemde niveau's. Dat betekent dat er voldoende informatie te vinden is over Brunssum als toeristische bestemming, dat in samenwerking met Visit Zuid-Limburg toeristische producten worden ontwikkeld die passen bij het profiel van Brunssum en dat Brunssum een duidelijke positionering ontwikkelt die past in de marketingstrategieën. Dit betekent extra inzet van Visit Zuid-Limburg ten opzichte van de reguliere afspraken zoals vastgelegd in het convenant.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Volwaardig contentcreatie en beheer extern beleggen in samenwerking met gemeente Brunssum om informatie-marketing te optimaliseren • In samenwerking met Visit Zuid-Limburg een duidelijke positionering ontwikkelen voor gemeente Brunssum en zo een kader voor productontwikkeling te realiseren • Governance ontwikkelen om de uitvoering van de marketingcampagnes van Visit Zuid-Limburg te integreren in citymarketing-strategie

4. Financiële vertaling

Activiteit/project	I/S	Financiële mutaties t.o.v. begroting 2023			
		2023	2024	2025	2026
Activiteiten genoemd onder 3.	I	€ 10.000,-			

Opstellen van een visie voor de verdere ontwikkeling van het Vijverpark

1. Context/uitgangssituatie

De gemeenteraad heeft het college van burgemeester en wethouders opgedragen een plan op te stellen ten behoeve van de opwaardering van het Vijverpark, aangevuld met een voorstel om het openluchttheater uit te breiden met basisvoorzieningen. Een definitief ontwerp voor het Vijverpark zit momenteel in een afrondende fase. In de ontwerpopdracht is meteen gekeken naar de samenhang van het park met de haar directe omgeving, een aantrekkelijke doorsteek naar de Kerkstraat via het Doorvaartplein en een inrichting van de Ingenieur Op den Kampstraat die park en centrum beter met elkaar verbindt.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Wanneer er politiek-bestuurlijk draagvlak is, zal het definitief ontwerp gefaseerd via een set aan projecten worden uitgevoerd.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> Ontwerp voor de opwaardering van het Vijverpark voorleggen ter besluitvorming aan de gemeenteraad Afhankelijk van de keuze van de gemeenteraad uitvoering van het ontwerp voorbereiden.
2024	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering vastgesteld ontwerp
2025	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering vastgesteld ontwerp
2026	<ul style="list-style-type: none"> Afronden uitvoering

4. Financiële vertaling

PM.

- De vastgestelde visie voor het Schutterspark met prioriteit uitvoeren
 - Mogelijk maken museale functie Schutterspark (32)

1. Context/uitgangssituatie

De vastgestelde visie Schutterspark is bedoeld als richtinggevend kader vanuit de gemeente Brunssum voor alle partijen die nu en in de toekomst actief willen zijn binnen het gebied Schutterspark. Op basis van genoemde kansen en aandachtspunten willen we komen tot een toekomstbestendig park met ontspanningsmogelijkheden voor de inwoners van Brunssum, de regio en daarbuiten. Enerzijds laagdrempelig en openbaar toegankelijk, anderzijds met toeristische attracties en met respect voor de natuur. Een onderdeel daarvan is het mogelijk maken van de museale functie van Schutterspark. De vastgestelde visie geeft perspectief voor de toekomst voor de ondernemers in Schutterspark. Echter het juridisch kader waar initiatieven aan moeten worden getoetst bij ontwikkelingen is het vigerend bestemmingsplan. Dit plan is door de gemeenteraad in 2010 vastgesteld en geeft grofweg voor de Rode beek en het ten oosten daarvan liggend deel van Schutterspark geen tot nauwelijks mogelijkheden om tegenmoet te komen aan de vastgestelde visie.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Op basis van de vastgestelde visies en haar onderleggers gaan we over tot het opstellen van een nieuw bestemmingsplan (omgevingsplan) voor het gebied Schutterspark. Hiermee vindt juridische verankering plaats van het vastgestelde visiedocument zodat het toekomstbestendig park met ontspanningsmogelijkheden voor de inwoners van Brunssum, de regio en daarbuiten, enerzijds laagdrempelig en openbaar toegankelijk, anderzijds met meer toeristische attracties en met respect voor de natuur daadwerkelijk mogelijk kan worden gemaakt. Voorts is in de visie opgeroepen om de eenheid en ruimtelijke kwaliteit in het Schutterspark te versterken. Hier wordt invulling aan gegeven door het opstellen van een ruimtelijk kwaliteitskader.

Op basis van de mogelijkheden uit het bestemmingsplan en het ruimtelijke kwaliteitskader kan worden bepaald welke onderdelen de komende jaren daadwerkelijk worden opgepakt. Daartoe wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin concreet is opgenomen welke acties de gemeente Brunssum de komende jaren oppakt. Nadat het toekomstbeeld is vastgelegd voor Schutterspark kan de slag worden gemaakt om het onderhoud in het park toekomstbestendig vorm te geven. Door deze acties creëren we een situatie waarmee invulling wordt gegeven aan de visie door enerzijds de visie juridisch mogelijk te maken en anderzijds duidelijkheid te geven waar we staan door afspraken vast te leggen en transparant toekomstperspectief te bieden.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Actualiseren bestemmingsplan Schutterspark • Opstellen beeldkwaliteitsplan Schutterspark • Opstellen plan van aanpak onderhoud Schutterspark • Opstellen uitvoeringsplan 2023 - 2027 Schutterspark • Onderzoek naar de haalbaarheid van een museale functie in een van de pompgebouwen in het Schutterspark, met de resultaten gaan we het bestuurlijke traject aan
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Opwaarderen eerste deel Schutterspromenade
2025 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering jaarschijf 2025 en 2026 uitvoeringsplan Schutterspark

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Wonen, mobiliteit en leefomgeving

Een bijdrage leveren aan het vlottrekken van de woningmarkt, o.a. door nog niet in exploitatie genomen bouwgronden in Brunssum z.s.m. in exploitatie te brengen, door transformatie van winkels naar woningen te stimuleren, en door het verhogen van de maximale koopsom voor het verkrijgen van een starterslening

1. Context/uitgangssituatie

Wat betreft niet in exploitatie genomen bouwgronden die in gemeentelijk eigendom zijn, geldt de GTD-locatie in het stadsdeel Centrum als de belangrijkste. Deze locatie is globaal gelegen tussen de N276, Karel Doormanstraat en de dr.L.Th.Wletenstraat. De GTD-locatie is de plek waar in het verleden de gemeentelijke technische dienst was gehuisvest. Sinds de beëindiging van deze functie eind vorige eeuw is woningbouw ter plaatse om diverse redenen niet van de grond gekomen.

Eind 2021 is een laatste verkenning met een marktpartij beëindigd. Voor de selectie van een geschikte marktpartij is een aanbesteding nodig. Die aanbesteding zal in 2023 worden uitgevoerd. Met deze marktpartij zal de ontwikkeling van het plangebied verder worden opgepakt, waarbij deze ook verantwoordelijk is voor de aan te leggen openbare ruimte. Deze openbare ruimte wordt na oplevering terug geleverd aan de gemeente Brunssum. Naast de eigenlijke GTD-locatie worden ook enkele restpercelen aan de zuidzijde van het plangebied mee ontwikkeld. Op deze plekken stonden in het verleden mijnwerkerswoningen. Deze woningen zijn vanwege de slechte kwaliteit ooit gesloopt. Sindsdien zijn deze plekken ingericht als groenvoorziening.

In en rond het centrumgebied (en in beperkte mate ook in de woongebieden, daar waar vanuit de historie sprake is van solitair gelegen winkel- en/of bedrijfsbestemmingen) stimuleert de gemeente Brunssum binnen haar mogelijkheden transformaties naar wonen. Deze transformaties moeten voldoen aan kwaliteitseisen die zijn opgenomen in het regionale woonbeleid. Op sommige plaatsen, zoals in de Rumpenerstraat, zijn hiervoor subsidieregelingen vastgesteld op basis van het aantal te transformeren vierkante meter detailhandel.

In en rondom het Ei wordt, in het kader van het centrumplan, verouderd particulier onttrokken ten faveure van nieuwe moderne woonvoorzieningen in verschillende huursegmenten. Dit bevordert de algehele doorstroming op de lokale woningmarkt in Brunssum. Ook in het transformatiegebied Kerkstraat-Noord en de 'wonen boven winkel' locaties worden nieuwe woonprojecten gefaciliteerd en daar waar mogelijk gestimuleerd. Tevens ontstaat vanuit de markt ook behoefte om te transformeren of te herontwikkelen. Ook bij deze initiatieven proberen wij zo veel als mogelijk te faciliteren en stimuleren. Voorbeelden van overige locaties waar zich transformatie initiatieven voordoen zijn de Maarstraat, de Schildstraat, de Prins Hendriklaan en de Gregoriuslaan. Denk hierbij aan oude supermarkten, dierenspecialzaken en overige verkooppunten.

Het planologisch beleid is erop gericht de bedrijfs- en winkelfuncties zoveel mogelijk te concentreren in de daarvoor bestemde winkelclusters en bedrijventerreinen. Hiermee wordt de leefbaarheid in woonwijken bevorderd. Binnen de cluster zelf is wel nog een actualisatie en modernisering van ruimtelijk beleid wenselijk. Wat recht doet aan de opgave van deze transformatie.

Het verhogen van de maximale koopsom voor het verkrijgen van een starterslening, gaan wij (vooralsnog) niet doorvoeren. Gebleken is dat binnen de bestaande maximale koopsom nog voldoende aanbod (zie Funda) aanwezig is. Een (substantieel) hogere maximale koopsom voor een starterslening betekent overigens ook een (substantiële) verhoging van het zelf te financieren aandeel. Bij een koopsom van bijvoorbeeld € 405.000,- (maximale NHG-grens) is dit € 324.000,-. De groep die dit kan opbrengen is doorgaans een andere dan die in de Brunssumse woningmarkt beoogd wordt te ondersteunen met een starterslening.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

- Realisatie van woningbouw op niet in exploitatie genomen bouwgronden.
- Clustering van winkel- en bedrijfsfuncties op de daarvoor bestemde bedrijventerreinen en winkelclusters
- Transformatie van aanloopstraten en -gebieden zoals de Rumpenerstraat, Schildstraat en Kerkstraat Noord
- Stimuleren van nieuwe moderne woonvoorzieningen in en rondom het Centrum in verschillende huur- en koopsegmenten

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none">• GTD: Selectie marktpartij via aanbesteding• Project Stratenaanpak• Uitvoeringsprogramma Centrum• Diverse verspreide wooninitiatieven
2024	<ul style="list-style-type: none">• GTD: Onderzoeken/Uitwerking plan• Project Stratenaanpak• Uitvoeringsprogramma Centrum• Diverse verspreide wooninitiatieven
2025	<ul style="list-style-type: none">• GTD: Onderzoeken/Uitwerking plan• Uitvoeringsprogramma Centrum• Diverse verspreide wooninitiatieven
2026	<ul style="list-style-type: none">• GTD: Start aanpassing omgevingsplan• Uitvoeringsprogramma Centrum

4. Financiële vertaling

PM.

Uitbreiden van het aantal bomen en percelen groen om het verpauperde groen tegen te gaan

1. Context/uitgangssituatie

In het coalitieakkoord is opgenomen dat we het aantal bomen en percelen groen willen uitbreiden om het verpauperde groen tegen te gaan. Dit in bepaalde wijken waar het groen niet meer aan het gewenste beeld of functie voldoet. Daarnaast staat het groen onder druk door de klimaatverandering. Echter, het groen kan ook een belangrijke bijdrage leveren aan het bestrijden van de hittestress waardoor lokaal uitbreiden van het groen gewenst is.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

In samenspraak met de omgeving lokaal de verpauperde groenelementen omvormen, zodat het kan voldoen aan de (gewijzigde) functie en klimaatbestendig is ingericht. Dit naar tevredenheid van de omwonenden.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks een fietstocht organiseren door bepaalde wijken en samen met de bewoners bekijken waar we het groen kunnen opwaarderen • Op basis van de uitkomst van de fietstocht lokaal bomen bijplanten en groenvakken omvormen • Beoordelen of met burgerparticipatie in bepaalde wijken bewoners kunnen worden ingezet om bomen en struiken te planten

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Geven van meer verantwoordelijkheid aan wijkbewoners en toekennen extra budget aan de buurtnetwerken voor het opwaarderen van woon- en leefomgeving

1. Context/uitgangssituatie

In december 2021 is besloten om de komende drie jaar gefaseerd in iedere wijk een wijkbedrijf te realiseren. De buurtnetwerken spelen hierbij een belangrijke rol. De coalitie heeft besloten extra budget (bovenop de subsidie) ad € 10.000 euro per jaar toe te kennen aan de buurtnetwerken voor het opwaarderen van de woon- en leefomgeving. Op deze wijze kan de zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid voor de buurt en wijk waarin men woont worden versterkt.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

De woon- en leefomgeving heeft een impuls gekregen door een gerichte inzet van het jaarlijks beschikbare budget door de buurtnetwerken. Bewoners werken meer samen aan het aanzien en de kwaliteit van hun eigen wijk.

3. Activiteiten

De gemeente Brunssum maakt in het eerste kwartaal van 2023 een overzicht van de uitgangspunten en voorwaarden, waaronder de extra subsidie wordt verleend. In april 2023 ontvangen de buurtnetwerken de subsidiebeschikking waarna zij zelfstandig kunnen bepalen waaraan het beschikbare budget wordt besteed. In 2024 vindt een overall evaluatie plaats van de subsidieverstrekking aan de buurtnetwerken.

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Bepalen en formeel vaststellen uitgangspunten voor besteding extra budget
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Formele toekenning extra budget o.v.v. randvoorwaarden • Monitoring effectiviteit subsidieverlening buurtnetwerken

4. Financiële vertaling

Reeds opgenomen in begroting 2023.

Invoeren van vast beoordelingsmoment over (de kwaliteit van en tevredenheid over) een uitgevoerd fysiek wijkproject

1. Context/uitgangssituatie

Om te kunnen beoordelen of fysieke projecten in de wijken naar tevredenheid van omwonenden en conform opdracht van de gemeente Brunssum zijn uitgevoerd (bijvoorbeeld de werkzaamheden Trichterweg), gaan we een vast meetmoment invoeren, voorafgaand aan de definitieve afronding van een project.

In feite komt dit erop neer dat het checken of conform opdracht gehandeld is en in welke mate omwonenden tevreden zijn met de uitvoering, een standaard onderdeel wordt van het projectmatig werken. Net als participatie aan de voorkant. Het komende jaar zal in het kader van de organisatieontwikkeling onder andere het projectmatig werken geprofessionaliseerd worden. Het invoeren van een vast meetmoment, voorafgaand aan de afronding van een project, zal een standaard onderdeel van projectmatig werken worden.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Voordat fysieke projecten worden afgerond zal er standaard gemeten worden of conform opdracht is gehandeld en of stakeholders tevreden zijn. Deze stap wordt vast onderdeel van een project- of uitvoeringsplan.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023 e.v.	<ul style="list-style-type: none"> Doorontwikkelen van projectmatig werken met daarin een vast meetmoment voorafgaand aan de afronding van een project

4. Financiële vertaling

Aan de uitvoer van dit actiepunt zijn vooralsnog geen kosten verbonden.

Verdere ontwikkeling van wijken en buurten op basis van de geldende stadsdeelvisies**1. Context/uitgangssituatie**

In het verleden zijn voor de diverse stadsdelen visies vastgesteld. Die visies vormen een beleidsuitgangspunt voor de ontwikkelingen in met name het fysieke domein. Deels hebben deze ontwikkelingen betrekking op plekken waar de gemeente initiatiefnemer is. Deels kunnen deze betrekking hebben op initiatieven van maatschappelijke partners zoals bijvoorbeeld een woningcorporatie. Niet alle initiatieven die zich aandienen, zijn overigens opgenomen in de stadsdeelvisies. Wel vindt uiteraard een toetsing plaats aan de visie om te bezien of daarmee geen ander (ruimtelijk) beleid wordt doorkruist.

Anderzijds is de stadsdeelvisie ook geen statisch document. Wanneer zich zaken aandienen die in de tijd gezien achterhaald zijn, kan worden uitgelegd waarom wordt afgeweken. Tot slot zullen de stadsdeelvisies ook mede invulling geven aan de omgevingsvisie die in het kader van de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor het hele grondgebied van de gemeente Brunssum zal worden opgesteld.

Bij al deze ontwikkelingen geldt een betrokkenheid voor de buurtnetwerken. Deze zullen actief worden ingeschakeld bij zowel de communicatie over projecten, alsook bij de invulling van projecten.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Uitwerking van dit actiepoint vindt plaats via de projecten zoals opgenomen in de diverse andere actiepunten. Daarbij vindt uiteraard een toetsing aan de stadsdeelvisies plaats. Daarbij wordt zoveel als mogelijk aan de voorkant bij betrokken actoren informatie opgehaald. Op deze manier van omgevingscommunicatie wordt het draagvlak voor initiatieven vergroot dan wel wordt inzicht gegeven in de afwegingen die bij bepaalde beleidskeuzes leidend zijn geweest.

3. Activiteiten

Uitwerking van dit actiepoint vindt vooral plaats via de diverse projecten die zijn opgenomen in de overige actiepunten. Om die reden is hier geen nieuwe opsomming van activiteiten opgenomen.

4. Financiële vertaling

Uitwerking van dit actiepoint vindt vooral plaats via de diverse projecten die zijn opgenomen in de overige actiepunten. Eventueel noodzakelijke extra middelen zullen dan ook via die actiepunten gevraagd worden.

Opstellen ontwikkelingsplan voor 'de kop van Treebeek' (omgeving Horizonstraat/ Komeetstraat)

1. Context/uitgangssituatie

In het kader van de wijkontwikkeling wordt de herstructurering van 'de kop van Treebeek' expliciet genoemd. Deze ontwikkeling ziet op de omgeving Horizonstraat en de Komeetstraat. Hier liggen een aantal percelen en opstallen die niet bijdragen aan een vitale en aantrekkelijke wijk. De drie deelgebieden (Horizonstraat 57, Komeetstraat 25 en 29 en Horizonstraat 75) grenzen aan elkaar. Bij ieder gebied is sprake van een min of meer zelfstandige invulling door een projectontwikkelaar. Op onderdelen wordt gekeken of sprake kan zijn van een gecombineerde invulling (met name in het gebied ten oosten van de Komeetstraat).

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

a. *Deelgebied Emmahoës (Horizonstraat 57):*

Dit deelgebied bestaat ook weer uit twee delen. In het meest oostelijk gelegen deel worden circa 36 woningen gerealiseerd, waarvan 18 levensloopbestendige woningen, 8 rijwoningen en 10 vrijstaande woningen. Deze woningaantallen kunnen nog variëren bij een verdere planuitwerking. In het resterende gedeelte van het plangebied wordt gekeken naar de mogelijkheid voor appartementen. Daarbij wordt ook gekeken naar een aanhaking op het initiatief onder b. (woningen met zorg).

b. *Deelgebied Komeetstraat 25 en 29:*

In en om de voormalige OLV van de Rozenkranskerk worden circa 70 appartementen, hoofdzakelijk zorggerelateerd uitgevoerd. De kerk als beeldbepalend element blijft behouden en wordt heringevuld. Het voormalige partycentrum wordt gesloopt.

c. *Deelgebied Horizonstraat 75:*

In een pand dat ooit is gebouwd als gezamenlijk longinstituut van de mijnen, nu in gebruik als paintballcentrum, worden circa 30 appartementen gerealiseerd. Deze appartementen komen binnen de bestaande contouren van het pand en zijn vooral bedoeld voor starters, jonge gezinnen en senioren.

3. Activiteiten

De drie genoemde gebiedsontwikkelingen kennen ieder hun eigen realisatietraject. Deze trajecten lopen niet persé parallel. Dit gelet op complexiteit van het plan, stadium van planuitwerking et cetera. Volledige afronding van alle planonderdelen is voorzien binnen enkele jaren. Naar verwachting zal in 2023 worden gestart met deelgebied Horizonstraat 75.

Op dit moment is nog niet bekend wanneer de overige twee deelgebieden worden opgepakt.

4. Financiële vertaling

Uitvoering van deze projecten geschiedt in particuliere handen. Voor de gemeente Brunssum zijn hier geen directe kosten aan verbonden. Mogelijkerwijs leidt de omgevingsdialog nog tot inzichten die wel leiden tot investeringen van de gemeente Brunssum (met name in het omliggend openbaar gebied). Dat is nu echter nog niet te voorzien.

Invoeren van geplande Omgevingswet op grond van het vastgestelde implementatieplan en ambitiedocument

1. Context/uitgangssituatie

De Omgevingswet is een nieuwe wet die een groot aantal geldende wetten op het gebied van bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur bundelt en moderniseert. De Omgevingswet vraagt om een andere manier van werken. Een manier van werken die wensen uit de samenleving begeleidt en uitgaat van samenwerking met alle betrokken partijen.

In de afgelopen bestuursperiode heeft het college van burgemeester en wethouders ter voorbereiding op de invoering van deze wet een implementatieplan (november 2019) vastgesteld en de gemeenteraad een ambitiedocument (december 2021). In afwachting van een besluit van de Eerste Kamer over de definitieve invoeringsdatum zullen wij de implementatie van de Omgevingswet de komende periode verder ter hand nemen, met de voorbereiding van een integrale omgevingsvisie, omgevingsprogramma's en een omgevingsplan en met het (door)ontwikkelen van de dienstverlening.

In het ambitiedocument is aangegeven dat een tweesporenaanpak wordt gevolgd. Een spoor voor de korte termijn en een voor de lange termijn:

- a. **Korte termijn:** dienstverlening voldoet aan de minimale eisen Omgevingswet. Dit gaat over de interne processen, kunnen werken met een omgevingsplan en het DSO en samenwerken met ketenpartners.
- b. **Lange termijn:** ambities en groeistrategie bepalen voor de verdere implementatie na invoering.

In 2022 is gewerkt aan het spoor voor de korte termijn. Daarbij is met name ingestoken op de aanschaf van alle benodigde applicaties, het starten met de inrichting van de applicatie ten behoeve van de vergunningverlening, het in kaart brengen van de gevolgen van de Wet kwaliteitsborging van het bouwen (waardoor de bouwtoets door private partijen moet worden uitgevoerd) en het opstellen van alle benodigde juridische documenten. Gaandeweg 2022 is de invoering van de Omgevingswet uitgesteld.

2. Toekomstbeeld/streefsituatie

De inwerkingtreding van de Omgevingswet staat inmiddels gepland op 1 januari 2024. Op dit moment wordt een Programmaplan Omgevingswet opgesteld. De insteek van het programmaplan is om -in lijn met het in 2021 vastgestelde ambitiedocument- alle minimale acties die uitgevoerd dienen te zijn bij de inwerkingtreding van de wet ook te hebben uitgevoerd. Voor 1 januari 2024 dienen processen en inrichting verbeterd te zijn en dient gewerkt te worden conform het gedachtegoed van de Omgevingswet. De wet vraagt namelijk ook een andere manier van werken en daarmee aan de slag gaan is een geleidelijk proces dat tijd vergt en niet hoeft te wachten op een nieuwe wet. Onderwerpen als participatie en de klantvraag centraal stellen zijn nu ook al actueel.

De implementatie van de Omgevingswet wordt in het programmaplan beschouwd als een proces. Om de implementatie in goede banen te leiden zal de organisatiestructuur nieuw leven worden ingeblazen. Een stuurgroep, kernteam en diverse werkgroepen zullen worden opgericht naast de bestaande werkgroepen. De werkgroepen gaan werken volgens een actielijst aansluitend op de minimale actielijst van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Via de stuurgroep zal verantwoording worden afgelegd over de voortgang van de diverse werkgroepen en zal de koers bepaald worden.

Een aantal acties hoeven niet gereed te zijn bij de implementatie van de Omgevingswet, maar dienen in 2023 wel opgepakt te worden. Er is nog geen start gemaakt met een omgevingsvisie, omgevingsprogramma's of een omgevingsplan. De huidige structuurvisie verloopt in 2025 en op grond van de Omgevingswet is de datum voor vaststelling van de visie uiterlijk eind 2024. Deze datum is niet opgerekt door het uitstel van de wet in 2022. Daarom dient in 2023 aangevangen te worden met het opstellen van de omgevingsvisie en daaraan gekoppelde programma's. Dit vergt grote betrokkenheid van de organisatie en een brede kijk, want de fysieke leefomgeving raakt vele facetten; ook sociale en maatschappelijke. Het opstellen van een visie willen we programmatisch aanpakken.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet vormen de geldende ruimtelijke plannen, een aantal lokale regels samen met een aantal rijksregels (vervat in de Bruidsschat) het tijdelijke omgevingsplan. Uiterlijk eind 2029 dient het omgevingsplan gereed te zijn. Daarom wordt voorgesteld daar pas in 2024 een aanvang mee te maken. Wel is het raadzaam in kaart te brengen hoe het tijdelijke omgevingsplan gaat werken en een handboek omgevingsplan op te stellen. Er zullen namelijk altijd plannen en projecten zijn die niet passen binnen het omgevingsplan maar wel wenselijk zijn. In dat geval kan worden afgeweken van het tijdelijk omgevingsplan. Een stedenbouwkundig bureau dient daarbij wel kaders en uitgangspunten mee te krijgen zodat het afwijkingsplan past binnen onze verwachtingen. In het handboek kan bijvoorbeeld de opzet voor een omgevingsplan al worden vastgelegd.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Oprichten organisatiestructuur benodigd voor implementatie Omgevingswet • Opstellen werkprocessen Omgevingswet (inclusief informele fase) en zo het anders werken geleidelijk omarmen • Opstellen processen Wet kwaliteitsborging • Implementatie zaaktypen Omgevingswet in de applicatie CLO (informele verzoeken, omgevingstafel, vergunningen, meldingen, milieutaken, advisering et cetera) met inachtneming van de werkprocessen • Testen en oefenen met het CLO (volledige ketentest) • Opstellen sjablonen ten behoeve van de Omgevingswet • Aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet • Bruidsschat bekijken en toepasbare regels opstellen • Juridische documenten (beleid en verordeningen) door gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders laten vaststellen • Gevolgen aanvullingssporen (bijvoorbeeld geluid en bodem) in kaart brengen • Opleiden medewerkers over Omgevingswet (incompany maar ook individueel) • Oprichten werkgroep Omgevingsvisie en omgevingsprogramma's inclusief raadswerkgroep en onder begeleiding het opstellen daarvan programmatisch aan te pakken en vaststellen plan van aanpak, participatieplan en starten met koers bepalen en een concept visie met programma's • Opstellen handboek omgevingsplan zodat stedenbouwkundige bureaus handvatten hebben om een afwijking van het tijdelijk omgevingsplan vorm te geven • Communicatie rondom Omgevingswet verder oppakken
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Werkprocessen verfijnen • Trainen medewerkers in vaardigheden benodigd voor het anders werken • Eind 2024 vaststellen Omgevingsvisie (betreft de uiterste datum)
2025	<ul style="list-style-type: none"> • Starten met opstellen omgevingsplan
2026	<ul style="list-style-type: none"> • Verder uitwerken omgevingsplan

4. Financiële vertaling PM.

Financiën

Zorgdragen voor een structureel sluitende begroting, o.a. door realistisch begroten, structurele uitgaven te dekken met structurele inkomsten, een solide reservepositie, actief te zoeken naar subsidiemogelijkheden, en het doen van slimme investeringen

1. Context/uitgangssituatie

Het streven en de ambitie is dat er jaarlijks een begroting wordt gepresenteerd met een reëel en structureel meerjarig begrotingsevenwicht. Dat betekent dat de uitvoering van structurele activiteiten volledig gedekt worden door structurele inkomsten. Slechts concreet incidentele kosten kunnen worden gedekt vanuit de reserves. De gemeente Brunssum is een financieel gezonde organisatie, die voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording en werkt binnen alle wettelijke kaders en eisen. De bedrijfsvoering is daarbij zoveel mogelijk afgestemd op de eisen, die samenleving en bestuur hieraan stellen.

Ook denken wij na hoe optimaal gebruik te maken van subsidiemogelijkheden en de inzet vanuit verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen. Met betrekking tot subsidiemogelijkheden wordt er extern en intern gezocht naar mogelijkheden of faciliteiten die hierbij kunnen ondersteunen. Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan een extern subsidieadvieskantoor. De volgende opties worden hierbij verkend:

- subsidieadvies extern op basis van een no cure no pay formule;
- subsidieadvies extern waarbij door middel van methodisch werken met subsidies, kennis wordt geborgd en verankerd binnen de ambtelijke organisatie;
- uitbreiden en optimaliseren subsidiemogelijkheden binnen de huidige verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Voortzetting uitgangspunten genoemd onder punt 1.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	• Voortzetting bestaand beleid en verkennen opties met betrekking tot subsidiemogelijkheden
2024 - 2026	• Voortzetting bestaand beleid en verdere uitwerking, implementatie van, en uitvoering van subsidiemogelijkheden

4. Financiële vertaling

PM.

Zo laag mogelijk houden van de lasten voor burgers en ondernemers

1. Context/uitgangssituatie

Binnen de kaders streeft de gemeente Brunssum ernaar om de lasten voor de burgers zo laag mogelijk te houden. De prijsindexering: lokale heffingen, leges en overige inkomsten worden jaarlijks aangepast voor inflatie. Hierbij wordt uitgegaan van de Nationale consumentenprijsindex (CPI) uit de meicirculaire. De verhoging betreft dus maximaal het CPI. De riool- en afvalstoffenheffing maken deel uit van een compartiment. Voor de riool- en afvalstoffenheffing wordt maximaal 100% kostendekkendheid gehanteerd. Daarnaast wordt nagestreefd om de kosten voor riool- en afvalstoffenheffing laag te houden. De OZB stijgt jaarlijks met het inflatiepercentage dat geldt voor het betreffende begrotingsjaar.

2. Toekomstbeeld/streefsituatie

Voortzetting uitgangspunten genoemd onder punt 1.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023 - 2026	• Voortzetting bestaand beleid

4. Financiële vertaling

Activiteit/project	I/S	Financiële mutaties t.o.v. begroting 2023			
		2023	2024	2025	2026
Indexering 2,4%					
Indexering 2,4%					
Indexering 2,5%					

Het in evenwicht brengen van de inkomsten en uitgaven van de hondenbelasting

1. Context/uitgangssituatie

De coalitie wil de inkomsten en uitgaven van de hondenbelasting in evenwicht brengen. Om hiermee een start te maken is amendement nummer 6 aangenomen bij de begroting 2023.

2. Toekomstbeeld/ streefsituatie

Er wordt gestreefd naar het stapsgewijs verlagen van de opbrengst hondenbelasting zodat in 2026 de inkomsten gelijk zijn aan de uitgaven voor bestrijding hondenoverlast.

3. Activiteiten

Jaar	activiteiten/ projecten
2023	<ul style="list-style-type: none"> Bij het vaststellen van de begroting 2023 is een amendement (nummer 6) aangenomen om het tarief voor de 1e hond met €25 te verlagen naar € 54,56. Dit is verwerkt in de Verordening hondenbelasting 2023
2024	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de hondenbelasting stapsgewijs verder te verlagen. Er moet gezocht worden naar dekking van de gemiste belastingopbrengsten. Ook moet er een reële raming gemaakt worden van de kosten voor bestrijding hondenoverlast
2025	<ul style="list-style-type: none"> In jaarschijf 2025 hondenbelasting stapsgewijs verlagen
2026	<ul style="list-style-type: none"> Raming begroting 2026 : Inkomsten en uitgaven hondenbelasting zijn gelijk

4. Financiële vertaling

Deels opgenomen in begroting 2023. Voor 2025 en 2026 PM.

punt	Uitwerking coalitieakkoord	Programma	Taakveld	Resultaten	Product	2023	2024		2025		2026		tiv algemene reserves
							Mutatie o.b.v uitvoerings- programma jaar 2023	Mutatie o.b.v uitvoerings- programma jaar 2024	Mutatie o.b.v uitvoerings- programma jaar 2025	Mutatie o.b.v uitvoerings- programma jaar 2026			
26	Gesprek aangaan in Parkstadverband om de door het Rijk gesubsidieerde aanpak in Heerlen-Noord te verbreden naar andere kwetsbare wijken in de regio, waaronder Brunssum. Deze verbreding wordt door het Rijk financieel ondersteund als Nationaal Programma Parkstad Limburg	5	XT-62	2.2			PM		PM		PM		
27	Verbreden van de wijkgerichte dienstverlening naar andere wijken, op basis van de ervaringen in de pilot Noorderhuis	5	XT-62	2.3			PM		PM		PM		
28	Onderzoek instellen naar inrichting gemeentebreed vrijwilligersplatform voor hulp en ondersteuning van wijkbewoners, en hierbij de openbare bibliotheek betrekken	6	XT-61	2.2	612041	25.000		PM		PM		PM	
29	Zorgdragen voor voldoende en toegankelijke AED's en reanimatie-vrijwilligers in alle buurten	4	XT-71	6.7									
30	Geven van een impuls aan het culturele Brunssum, onder meer door voldoende budget, faciliteiten, ondersteuning en ambtelijke capaciteit	8	XT-53	5.2	530003	50.000		100.000		100.000		100.000	
31	Realiseren van een nieuwe carnavalsloods	8	XT-53	4.2	530005	20.000		20.000					
32	Mogelijk maken van museale functie Schutterspark	8	XT-54	1.1	540100	100.000		PM		PM		PM	
33	Opstellen Actieplan 'verenigingen' ter versterking levensvatbaarheid/zelfwerkzaamheid verenigingsleven	8	XT-53	1.6									
34	Actualiseren integraal sportbeleid	8	XT-51	1.7			PM		PM		PM		PM
35	Opwaarderen Urbanpark i.s.m. jongeren	8	XT-57	1.8	570205	20.000		PM		PM		PM	
36	Stimuleren van het oprichten van een lokaal/regionaal energiebedrijf, zonder tussenkomst van de markt, met oog voor windenergie, zonneweides en andere innovaties	9	XT-74	1.2/7.1			PM		PM		PM		PM
37	Met voorrang opstellen van een (lokaal) Actieprogramma Energiearmoede	8	XT-74	5.1			PM		PM		PM		PM
38	Verhogen verduurzamingsleningen en aansluiten bij Operatie Steenbreek	9	XT-74	5.2/6.3	740002	10.000	PM	10.000	PM	10.000	PM	10.000	PM
39	Investeren in eigen duurzaamheidsmaatregelen zodat we als gemeente het goede voorbeeld geven	12	XT-03	1.2/1.3/1.4	030007	100.000		100.000		100.000		100.000	
40	Onderzoeken welke (innovatieve) duurzaamheids-maatregelen op de Oostflank mogelijk zijn	10	XT-32	1.4/1.5	320741	50.000		50.000		50.000		50.000	
41	Voortzetten van lopende projecten (transitie Rumpenerstraat en opwaardering bedrijventerrein Haefland/ Rode Beek)	10/11	XT-32/XT-83	2.1/1.7			50.000		PM		PM		PM
42	Daadkrachtig uitvoeren van Centrumplan voortzetten samenwerking met Streetwise	10/11	XT-31/XT-82	1.5/1.1	310002	15.000	PM	15.000	PM	15.000		15.000	PM
43	Doorontwikkelen Cadeaukaart Ons Brunssum	10	XT-31	1.1									
44	Faciliteren markt en kermis	10	XT-33/XT-34	2.1/1.1	330001	15.000		15.000					
45	Concretiseren en uitvoeren van Intentieovereenkomst met JFC. Daarnaast werken aan het doel 'Internationalisering' vanuit de Centrumvisie-aanpak	10/11	XT-34/XT-82	1.4/1.3	340002	15.000		15.000					
46	Regie pakken bij de herstructurering van de Oostflank en hiervoor structureel ambtelijke capaciteit inzetten	10	XT-32	1.1	043100 (fin.op XT-04)	100.000	PM	100.000	PM	100.000	PM	100.000	PM
47	Opstellen van realistisch uitvoeringsplan Akkerbrug, uiterlijk eind 2023	8	XT-57	1.7			PM		PM		PM		PM
48	Opstellen van integrale visie voor de toeristisch-recreatieve ontwikkeling van onze gemeente	10	XT-34	1.2	340000	60.000		30.000					
49	In de markt zetten van Brunssum als toeristisch-recreatieve trekpleister, in samenwerking met Visit Zuid Limburg	10	XT-34	1.3			10.000						
50	Opstellen van een visie voor de verdere ontwikkeling van het Vijverpark	8	XT-57	1.9			PM		PM		PM		PM
51	Met prioriteit uitvoeren van de vastgestelde visie voor het Schutterspark	8	XT-57	3.1	570050	125.000				PM		PM	
52	Een bijdrage leveren aan het vlottrekken van de woningmarkt, o.a. door nog niet in exploitatie genomen bouwgronden in Brunssum zo snel mogelijk in exploitatie te brengen, door transformatie van winkels naar woningen te stimuleren, en door het verhogen van de maximale koopsom voor het verkrijgen van een starterslening	11	XT-82/XT-83	2.1/1.3/ 1.4/1.8/1.10			PM		PM		PM		PM

punt	Uitwerking coalitieakkoord	Programma	Taakveld	Resultaten	Product	2023	Mutatie o.b.v. uitvoeringsprogramma jaar 2023	2024	Mutatie o.b.v. uitvoeringsprogramma jaar 2024	2025	Mutatie o.b.v. uitvoeringsprogramma jaar 2025	2026	Mutatie o.b.v. uitvoeringsprogramma jaar 2026	tv algemene reserves
53	Uitbreiden van het aantal bomen en percelen groen om het verpauperde groen tegen te gaan	8	XT-57	1.4	570204	10.000		10.000		10.000		10.000		
54	Geven van meer verantwoordelijkheid aan wijkbewoners en toekennen extra budget aan de buurtnetwerken voor het opwaarderen van woon- en leefomgeving	6/8	XT-62/XT-57	1.2/2.2	620003	50.000		50.000		50.000		50.000		
55	Invoeren van vast beoordelingsmoment over (de kwaliteit van en tevredenheid over) een uitgevoerd fysiek wijkproject	8	XT-57	2.3										
56	Ter hand nemen van de verdere ontwikkeling van wijken en buurten op basis van de geldende stadsdeelvisies	11	XT-83	1.9										
57	Opstellen ontwikkelingsplan voor 'de kop van Treebeek' (omgeving Horizonstraat/Komeetstraat)	11	XT-83	1.6										
58	Invoeren van geplande Omgevingswet op grond van het vastgestelde implementatieplan en ambitiedocument (indien de wet van kracht wordt)	11	XT-81	1.1/1.2			PM		PM		PM		PM	
59	Zorgdragen voor een structureel sluitende begroting, o.a. door realistisch begroten, structurele uitgaven te dekken met structurele inkomsten, een solide reservepositie, actief te zoeken naar subsidiemogelijkheden, en het doen van slimme investeringen	12	XT-010	1.3/1.4/1.5			PM		PM		PM		PM	
60	Zo laag mogelijk houden van de lasten voor burgers en ondernemers	12	XT-061/XT-062 /XT-064	1.1/2.2			PM		PM		PM		PM	
61	Het in evenwicht brengen van de inkomsten en uitgaven van de hondenbelasting.	12	XT-064	2.3							PM		PM	
Totaaluitwerking coalitieakkoord						1.220.000	404.700	865.000	448.000	755.000	443.500	755.000	443.500	300.000
							83.450		13.500		13.500		13.500	